

MALMÖ HÖGSKOLA
Hälsa och samhälle

SKA VI GÅ HEM TILL DIG, ELLER HEM TILL MIG...?

OM SEXUELLT KONTAKTSKAPANDE I
NÖJESETABLISSEMANGSMILJÖ I MALMÖ
OCH LUND

JACK LUKKERZ

Handledare: Sven-Axel Månsson

YOUR PLACE OR MY PLACE...?

ABOUT SEXUAL ENCOUNTERS IN AMUSEMENT ESTABLISHMENTS IN MALMOE AND LUND

Author: Jack Lukkerz

Master Thesis in sexology, 30 hp

Malmö University, Faculty of Health and Society, 2010

Places like nightclubs or pubs are frequently visited in order to find partners for love, sex and relationships. This study examines behavioral patterns and trends among young adults in these environments. A computer-based questionnaire has been implemented on entertainment establishments - two studentclubs, one youth club and three nightclubs - in Malmö and Lund in southern Sweden. The empirical material contains at most 149 answers, and at least 109. Sex, love and relationships are less important than expected, but are still some of the few big reasons for visiting nightclubs. Expectations of meeting somebody for sex are medium, the sexual encounter is expected to take place within the next 24 hours, in one of five cases directly on site, containing primarily intercourse, kissing and petting, and resulting in love or a "fuck-buddy"-relationship. Most of the respondents are looking forward to see their new sexual partner again, while the sex is expected to feel less positive one week later, especially among the regular visitors. Most of the respondents assume they will be able to influence the type of sexual activity, and most of them consider reducing risks of STI transmission. Still, many respondents never consider reducing risks, and quite few think they are not going to reduce the risks, or don't know how to reduce them. Disinterest and lack of knowledge are the main reasons not knowing how to reduce the risks. The theoretical frame consists of Goffman's "The Presentation of Self in Everyday Life".

Keywords: love, nightclub, risk, sex, STI, young adults.

Innehållsförteckning	
Inledning	4
Syfte	5
Frågeställningar.....	5
Fortsatt framställning	5
Tidigare forskning	6
Sexuellt kontaktskapande.....	6
Nöjesetablissemangen som sexuell mötesplats	7
Unga vuxna som studerad grupp.....	11
Övriga definitioner.....	13
Metoddiskussion	13
Studien	13
Enkäten	15
Pekskärm som datainsamlingsmetod	15
Att forska i en sexuellt laddad miljö	17
Observation – en kompletterande metod	17
Urvalsdiskussion	18
Tillvägagångssätt.....	19
Övriga metodmässiga reflektioner.....	20
Reliabilitet och validitet.....	20
Bearbetning av materialet.....	21
Etiska överväganden	21
Avgränsningar	23
Bortfall	23
Teoretiska perspektiv	24
Det dramaturgiska perspektivet.....	24
Alternativa teorier	26
Resultatredovisning	27
Arenorna i studien – en enklare observationsanalys	27
Presentation av kvantitativt material, inkl. inledande analys.....	28
Kön.....	29
Ålder.....	29
Bostadsort och utbildning	30
Sexuell läggning, relationsstatus, besökarstatus	30
Fortsatt redovisning.....	31
Sammanfattning resultatdelen.....	47
Diskussion	48
Referenser	52
Bilagor	55
Enkät (råmaterial)	55
Informations- och samtyckesbrev under fas 1 (Pekskärmsprojektet).....	55

Inledning

Effektivt förebyggande arbete inom fältet sexuell och reproduktiv hälsa, som hiv/STI-prevention, kräver ständigt ny vetenskapligt grundad kunskap om sexualitet och människors sexuella beteende. Nya mönster och trender behöver här avtäckas och kunskaper om dessa fördjupas med målsättningen att utveckla och effektivisera det förebyggande arbetet.

Ett område som det krävs mer kunskap om, och som därigenom lätt väcker en forskares intresse, handlar om sexuella handlingsmönster hos besökare i offentliga miljöer och på nöjesetablissemang. Platser som nattklubbar, ungdomsgårdar, pubar, studentnationer och liknande uppsöks ofta i syfte för den enskilde att hitta partners för kärlek, förhållanden och sex. Det visar exempelvis Andersson (2008) som studerat nattklubbsmiljön i den svenska universitetsstaden Umeå. Frågan kan även illustreras med ett citat från en av respondenterna i denna studie. Respondenten har, på uppmaning av mig som forskare att besvara en enkät med frågor om sexualitet, svarat: ”får man knulla på toaletten”? Sexualiteten är utan tvekan på olika sätt närvarande i dessa miljöer.

Inhämtning av kunskaper om sexuella handlingsmönster, det vill säga skeendet när kontaktskapandet äger rum, samt inblick i sexuella uttryckssätt, ställer naturligtvis krav på effektiva metoder. Det gäller inte enbart för den praktiker som i det dagliga arbetet verkar för god sexuell hälsa utan även för forskaren som finner det angeläget att äga tillgång till pålitliga och verkningsfulla metoder. Pekskärmsprojektet¹, som genomfördes under perioden september 2008 – februari 2009 i Malmö Högskolas enhet Hälsa och Samhälles regi, utgör ett första steg i – förhoppningsvis – en rad av insatser. Den här uppsatsen kan sägas vara ett andra steg med en bearbetning av svar på de frågor som ställts till besökare i nöjesmiljön. Pekskärmsprojektet utgör tillsammans med denna uppsats således ett avstamp till ett arbete med det övergripande syftet att studera utvalda populationer som tidigare inte varit föremål för större svenska forskningsinsatser gällande sexuellt kontaktskapande och sexuella handlingsmönster, samt framtagandet av fungerande metoder för dessa forskningsinsatser.

Huvudfokus i Pekskärmsprojektet låg på att undersöka styrkor och svagheter med pekskärm som datainsamlingsmetod. Grundtanken var att hitta metoder för att både i tid och i rum närma sig de olika sociala samspel människor emellan som präglar kontaktskapande i sexuellt, relations- eller kärlekssyfte i de undersökta miljöerna. Vem som helst kan finna förståelse för de metodologiska utmaningarna att närma sig sexualiteten så som en del i det sociala samspelet. Det är inte heller alldeles enkelt ur ett etiskt perspektiv att skaffa sig insyn även om vissa moment av kontaktskapandet sker mer öppet än andra. Möjligen är det inte ens önskvärt från den studerades sida med inblick i en ofta hemlig värld. Sexualiteten utgör som bekant ett synnerligen privat område för de allra flesta. Ändå påverkas människors hälsa i hög grad av just det som sker bakom de stängda dörrarna.

¹ Rapporten ”Några erfarenheter kring pekskärmen som metod i offentliga miljöer” (Region Skåne, 2009:3) kan laddas hem via www.skane.se/srhr (2010-10-10)

Det är således viktigt att ställa sig en rad frågor när man vill forska på de beteendemönster, som tillsammans bygger ett socialt samspel med olika slags konsekvenser för dess medspelare. Vad är exempelvis syftet med att få insyn och inhämta kunskap? I vilka situationer och på vilka platser ska forskning bedrivas? Kan en inblick överhuvudtaget vara möjlig, utan att störa, utan att snedvrída skeendet? Den mest centrala frågan får emellertid bli den om nyttan för de observerade när de bereder forskare insyn i sin egen privata sfär. Samtidigt som det är ett obestridligt faktum att behoven av kunskap om det möjligen mest hemliga rummet i människans liv kommer att kvarstå så måste effekterna av genererad kunskap i slutänden alltid komma den undersökta populationen till gagn.

I denna studie kommer jag dels att bearbeta material som insamlats både under den första studiens gång och under en ny datainsamling våren 2010, dels vidare undersöka och diskutera min empiri. Medan den första studien innehåller observationsanalys med fokus främst på pekskärmens funktion på fältet, kommer jag i det här arbetet alltså att analysera fenomenet kontaktskapande i sexuellt, kärleks- eller relationssyfte i nöjesetablissemangsmiljön.

Syfte

Syftet är kunskapsinhämtning om beteendemönster avseende processen vid kontaktskapande i sexuellt, kärleks- och/eller relationssyfte på nöjesetablissemang hos populationen unga vuxna.

Frågeställningar

- Hur kan den undersökta gruppen förstås i allmänhet och i relation till sexuella beteendemönster och kontaktskapande i nöjesetablissemangsmiljön i synnerhet?
- Vilka förväntningar finns det hos den studerade populationen på att uppsöka nöjesetablissemangen?
- I de fall förväntningen är att träffa en sexpartner, hur bedömer respondenterna sannolikheten att träffa en sexpartner under den aktuella kvällen då datainsamlingen äger rum? Vidare, hur bedömer respondenterna upplevelsen av sex med den tilltänkte partnern samt känslan en vecka efter sex?
- Hur bedömer respondenterna sina kunskaper om sexualitet, sexuell teknik, skydd mot sexuellt överförda infektioner, säkrare-sex-tekniker, smittvägar, kondomer och andra preventivmedel, var kunskap om ovanstående kan inhämtas samt hur det inhämtas? Vidare, hur bedömer respondenterna förmågan att minska riskerna att smittas av en sexuellt överförd infektion?

Fortsatt framställning

Jag inleder med en presentation av tidigare forskning och avgränsningar, fortsätter sedan med metod och tillvägagångssätt, därefter det teoretiska perspektivet för förståelsen av empirin, innan presentationen av empirin tar vid. Avslutningsvis diskuterar jag empirin i relation till teorin. Förslag på vidare forskningsfrågor och kunskapsbehov delges löpande i arbetet.

Tidigare forskning

Sexuellt kontaktskapande

För att förstå nöjesetablissemangsmiljön som sociokulturell arena, där människor träffas för relationer, kärlek och sex, är det angeläget att lyfta frågan en nivå och närma sig det mellanmännsliga mötet i allmänhet där syften som sex, kärlek eller ett förhållande utgör motorn i mötet. Människor utgår ofta från yttre attribut, som kläder eller agerande, men också intressen, egenskaper och kulturell och social bakgrund vid bedömningen av den tilltänkta partnern. Här ingår även bedömningar av olika slags risker som den nya personen skulle kunna innebära. Risker för sexuellt överförd smitta är ett exempel. Attribut, egenskaper och bakgrunder fungerar således som en hjälp i att sortera in den andre i fack som "ren" och "oren". Enbart de sistnämnda, de som betraktas som "orena", uppfattas som potentiell risk, och riskbedömningen präglas här av irrationella tankegångar (Marston & King, 2006). En sexpartner spelar därmed en väsentlig roll för det sexuella beteendet. Det sexuella beteendemönstret kompliceras dessutom av könsstereotyper, som definierar förväntningar och handlingar (ibid.). Omgivningen kan utdöma bestraffningar och belöningar för olika sexuella beteenden, ryktet utgör här en kraftfull och effektiv metod vid utdömandet av dessa. Det är ett så pass effektivt instrument att hela ens sociala position kan uppfattas vara hotad, om en kvinna till exempel säger nej till sex. Det är också kvinnan som oftast drabbas av ryktet, samtidigt som män tenderar att kunna dra nytta av att visa sig sexuellt aktiva. Detta förstärker bilden av den virile mannen (ibid.). Vidare påverkar förväntningar i hög grad kommunikationen i negativ riktning genom att försvåra den. Ett exempel är kondomen, som kan uppfattas som stämplande och kopplas till brister i tillit. I vissa lägen kan en kondom uppfattas som tecken på en sexuellt överförd infektion. Överlag kan rädsla att framstå som alltför intresserad av sex, fruktan för ryktesbildning eller farhågor för att såra egna eller den andres känslor leda till dubbeltydig och svårförståelig kommunikation. Kondomen kan tolkas som ett förslag eller samtycke till sex, omvänt kan frånvaron av kommunikation om kondom ses som att möjligheten att inte ha sex kvarstår (ibid.).

Detta är ett fenomen som genomsyrar sexuella arenor i alla kulturer, enligt författarna (ibid.), och sker oberoende av val av sexpartner. Så bekräftar Larsdotter (2009) att det råder stor osäkerhet avseende säkrare sex bland kvinnor som har sex med kvinnor. Personer som lever i någon form av etablerad kärleksrelation har ofta inte diskuterat hur man bör förhålla sig till risk för överföring av sexuellt överförda infektioner vid sexuella handlingar utanför relationen. Istället tas frågan upp till diskussion bland dem som lever i någon form av flersam relation. Lösningen handlar då oftast om att använda kondom vid sexuella kontakter med män (ibid.). Larsdotter menar att alla, såväl kvinnor som har sex med kvinnor, som män som har sex med män, i allmänhet är socialiserade med samma könssystem som heterosexuella. Den kvinnliga sexualiteten anses existera i relation till en man med följderna att kvinnor som inte har sex med män osynliggörs i samhället. Samtidigt handlar den kunskap om samkönad sexualitet som finns som regel om män som har sex med män (ibid.). Det är för övrigt också en grupp som präglas av den syn på sexualitet och säkrare sex, som Marston & King (2006) framkastar.

Förändring av sexuella beteenden är dokumenterat svårt (Lewin, 2002). Kunskap i sig förändrar inte beteenden och människans uppfattning av vad som är normalt

och ”naturligt” låter sig inte påverkas alltför lätt. Det egna beteendet anses därmed per definition som normalt och ”naturligt” och individen tenderar att se sig själv som icke-promiskuös eller den som har sexuellt umgänge med enbart ”utmärkta” personer. Ofta inom samma sfär där man själv uppehåller sig eller i ett så kallat kompartment (ibid.). Detta ligger i linje med Marston & Kings (2006) senare resonemang, och stärker även bilden av att individen som blir förälskad i personen som denne har sexuellt umgänge med inte behöver ändra något i det sexuella beteendet. Människans uppfattning tenderar att innebära att ”utmärkta” personer per automatik inte bär på någon smitta (Lewin, 2002).

Tikkanen (2008) har genomfört en omfattande studie rörande män som har sex med män och gruppens sexvanor, en studie som för närvarande utgör den mest aktuella kunskapen om sexvanor i en svensk kontext. Det som i Tikkanens studie är mest relevant för den här uppsatsen är att gaybarer som nöjesetablissemang idag utgör en mindre vanlig mötesplats för tillfälliga kontakter, långt efter det dominerande internet. Men också att andra sexfrekventa miljöer, som gaysaluner, utgör viktiga arenor, även om det gäller främst personer över 35 år. Männerna i studien uppgav sig oftast ha sex i hemmet, men i viss grad även i den sexfrekventa miljön. De vanligaste sexteknikerna uppgavs vara oralsex och ömsesidig onani, men i drygt hälften av de sexuella skildringarna förekom även analsex. Knappt var tredje man hade ett oskyddat analt samlag vid det senaste sextillfället, och drygt hälften under det senaste året. Faktorer som bostadsort, utbildningsgrad eller sexuell läggning spelar ingen avgörande roll för skillnaden mellan de som hade ett stort antal oskyddade anala samlag och de övriga männen, medan relationserfarenhet, antal sexpartner, hivstatus eller erfarenhet av testning spelar en roll. Alkohol kan förekomma i samband med riskfyllda sexuella aktiviteter, men behöver inte göra det. Det råder ett stort behov av kunskap om STI och hiv, främst bland yngre respondenter, tillgången till kondomer och glidmedel på plats är viktig och rådgivande individuella samtalskontakter uppgavs som mer önskvärda än de i grupp, även om tidigare forskning visar att gruppinsatser är mer effektiva.

En viktig aspekt i Tikkanens (ibid.) forskning är diskussionen kring begreppet risk. En riskuppfattning kan förstärkas av sexualitet som bryter mot normer och föreställningar, som den om den ”goda sexualiteten”. Det kan rentav vara en risk om rådgivare och andra personer sysselsatta inom prevention förmedlar en värderande bild av sexualitet i allmänhet, snarare än den äventyrliga sexualiteten i sig. Konsekvensen här kan bli att många avstår från att inhämta kunskap eller inte tar till sig preventiva budskap.

Nöjesetablissemang som sexuell mötesplats

Att nöjesetablissemang - som nattklubben eller studentnationen - är en plats där många träffar partners för förhållanden, sex eller kärlek lär knappast förvåna någon läsare. Reingle et al (2009) kommer fram till att sökandet efter kärlek och sex är en av de fyra främsta faktorerna som utgör drivkraften för en ung människa att uppsöka ett nöjesetablissemang. De andra tre handlar om berusning, umgänge med vänner och avkoppling. Vidare, ju oftare en besökare uppfattar sig själv som framgångsrik i relation till sex och förhållanden, desto större är sannolikheten att den lever i icke-monogama relationer (ibid.). Det sistnämnda innebär att det är av vikt att fokusera de positiva aspekterna med att uppsöka nöjesetablissemang,

samtidigt som det gäller att arbeta med skademinimering och i det se de individuella riskerna (ibid.).

Andersson (2008) studerar krogen som sexuell mötesplats. Hans slutsatser, som stärks i Larsdotter (2009), är att manligheten konstrueras och existerar i relation till kvinnan. I krogmiljön betraktas kvinnan enligt Andersson (2008) främst som "en bricka i ett spel", i syfte att visa och bevisa mannens virilitet. För mannen gäller det vidare att å ena sidan stärka broderskapet med andra män, kompisarna, och å andra sidan att upprätthålla hierarkier inom manligheten. Det manliga projektet raggning handlar alltså i stor grad om att bygga och upprätthålla bilden av den egna manligheten, i enlighet med förväntningar och med andra mer eller mindre viktiga män i ens omgivning som mottagare av budskapet. De män som inte infriar krogmiljöns förväntningar upplever en maktlöshet och riskerar att förlora i anseende (ibid.).

Även om det spontant kan te sig märkligt att kvinnan blir en bricka i mannens spel om hans manlighet, hävdar Andersson (ibid.) att kvinnorna befinner sig i positioner där de kan formulera mäns villkor. Kvinnorna har därmed ett inflytande på männens handlingsutrymme. Kvinnlighet förutsätter manlighet, med andra ord kan vare sig manlighet eller kvinnlighet skapas eller upprätthållas om den ena delen saknas. Spelet skulle falla om inte alla valde att spela med, menar Andersson (ibid.).

Vidare behöver mannen visa att han är en självsäker man med kontroll, medan kvinnor ska upprätthålla sin respektabilitet. Och ju mer kvinnorna strävar efter att upprätthålla sin respektabilitet, desto viktigare blir erövringen från mannens sida och kontrollen ställs på sin spets (ibid.). Respektabilitet som styrande faktor för unga kvinnors sexualitet är en av Forsbergs (2005, 2006) främsta observationer. Respektabilitet handlar om att kontrollera kvinnors sexualitet både på internaliserad och på interpersonell nivå. Män har en viktig roll, då de är referenspunkter till vilka kvinnorna i studien förhåller sig och definieras som intressanta eller ointressanta. Det kraftfullaste instrumentet för kontrollen är ryktet, som lever oberoende av vad och hur kvinnan gör och inte gör (Forsberg, 2005).

Marston & Kings (2006) forskning ligger i linje med Forsberg (2005) och detta stärks även i senare litteraturgenomgång (Forsberg, 2007) där det t.ex. beläggs att unga kvinnor känner mera skuld och skam över att ha smittats av klamydia jämfört med unga män, som i sin tur förmedlade snarast ett bekymmersfritt förhållningssätt. Forsberg (ibid.) konstaterar att flickor och kvinnor förväntas agera respektabelt och i hög grad kontrollera den egna sexualiteten. Samtidigt sker det en allmän förändring vad gäller synen på sexualiteten och förändringen har störst genomslagskraft hos flickorna. Forsbergs (ibid.) analys ger vid handen att det romantiska kärlekskomplexets upplösning kan vara en förklaring till förändringarna och att sexualitet och kärlek inte längre är lika starkt förbundna. Dessutom ifrågasätts allt oftare föreställningen om den heterosexuella relationen som ett idealtillstånd (ibid.).

Ekstrand (2008) konstaterar i sin studie att kvinnan förväntas ta ett större sexuellt ansvar, t.ex. avseende prevention, vilket dels bekräftar Andersson (2008), även om det i Anderssons fall handlar om ansvar för upprätthållandet av kärleksidealet snarare än preventionen, dels Forsbergs slutsatser (2005, 2007) att kärleken är det

mest eftersträvansvärda och ligger i linje med en god respektabilitet. Kvinnan ges enligt Andersson (2008) ansvar att tygla och styra mannens drift samtidigt som den egna respektabiliteten måste upprätthållas genom val av rätt man – en som i detta fall kan hantera sin kontroll och som låter sig föras in den högre moralen. Män övertar alltså kvinnors konstruktioner av mansidealet, enligt Andersson (ibid.).

Hesse & Tutenges (2008) ser i sin forskning en genusrelaterad skillnad vid självrapportering avseende alkoholrelaterad egen sexuell tillåtelse (eng. *disinhibition*). Kvinnor sägs här ha en högre tröskel för rapportering om egen alkoholrelaterad sexuell tillåtelse. Män kan oftare uppfatta alkohol som ett effektivt verktyg för att överbrygga hämningar eller lågt självförtroende, och att män därmed tydligare uppfattar sambandet mellan alkohol och egen sexuell tillåtelse. En slutsats är att kvinnor och män beskriver sig själva på olika sätt när det sexuella beteendet i allmänhet beskrivs, vilket delvis återspeglar sexuella stereotyper (ibid.). Detta betonar ytterligare vikten av att nogsamt ta hänsyn till könsstereotyper även vid studier som denna.

Resultaten i en drygt ett decennium gammal norsk studie rörande nöjesetablissemang, sex och alkohol (Traeen & Hovland, 1998) visar i princip liknande resultat som senare forskning, återopad i den här uppsatsen. Det ger extra stadga åt reliabiliteten i forskningen inom detta fält. Utgångspunkten i Traeens & Hovlands (ibid.) studie är att sexualiteten är en social konstruktion, där varje individ samspekar med sin omgivning. Kärlek och förälskelse är av central betydelse för besökare på de undersökta etablissemangen, man besöker dessa i sällskap av vänner som bland annat fungerar som ett ”säkerhetsnätverk”, ett resonemang som påminner om Anderssons (2008). Män intar en mer aktiv roll, medan kvinnor uppehåller sig mer passivt vid baren. Kvinnan betraktas som liten och försvarslös medan att mannen på olika sätt visar sitt ”ägande” över kvinnan gentemot omgivningen (Traeen & Hovland, 1998).

På en arena som hade en mer tillåtande atmosfär gentemot kvinnor som tog initiativ kunde männen uppfatta sig själva som förvirrade. Samtidigt föreföll kvinnorna inte vara lika nödgade att upprätthålla sin respektabilitet, och männen sinsemellan såg varandra snarast som vänner i positiv bemärkelse (ibid.).

Slutsatserna i studien visar att de respondenter som uppehållit sig på arenan med mer tillåtande atmosfär hade en mer positiv relation till kondomer, vilket författarna tolkar som att man är medveten om att sannolikheten att träffa en partner för tillfälligt sex är stor. I en nordisk kontext är jämställdheten av stor vikt vilket också påverkar synen på sexualitet som ansvarsfull, snarare än passionerad, och således som idealbilden (ibid.).

En intressant iakttagelse handlar om att kvinnorna i studien inte nödvändigtvis vill ha sex med sin tillfälliga partner. Sex blir snarare ingången till behov som säkerhet eller omtanke, och sex med en partner från ett nöjesetablissemang ses som en väg mot kärlek snarare än ren köttlig njutning. En annan intresseväckande observation visar att fertilitet ses som naturlig och därmed påkallar skydd i form av kondombruk, medan sexuellt överförda infektioner väcker en motsatt inställning. Man söker partners ur en ”inre krets” av vänner och gemensamma bekanta och tror sig därmed kringgå risken för smitta. Att lära känna sin partner ses som ett skydd och kontaktens längd stärker uppfattningen av

risk eller icke-risk. Mot bakgrund av allt ovan blir kondomen ett hinder och sex utan kondom betraktas som mer eftersträvarvärt eller rentav acceptabelt. Alkohol blir ofta förklaringen till att man tappat omdömet och haft sex utan att använda kondom (ibid.). Dessa rön stärker den här genomgångens tidigare resultat.

Ett urval av övrig aktuell forskning på nöjesetablissemangsmiljön i relation till sexualitet visar exempelvis att musiken kan spela en roll för vilka uttryck besökarnas sexualitet kan ta sig. Forsyth (2009) konstaterar att musikval i hög grad påverkar sexuella uttryckssätt. Beroende på musikstil, och därmed dess grad av förmåga att sammanföra individer för sexuella syften (eng. *mating*) kunde också graden av sexuell spänning, sexuella trakasserier av kvinnor och att man drog i sin partner (eng. *pulling*) påverkas. Guéguen (2009) påvisar ett samband mellan att kvinnor under sin fertila fas, det vill säga i samband med ägglossning, lättare lät sig uppvaktas till dans på en nattklubb vid den nordfranska atlantkusten, jämfört med kvinnor som menstruerat eller som befunnit sig i sin lutealfas, det vill säga perioden mellan ägglossning och menstruation. Vare sig musikstil på ett nöjesetablissemang eller kvinnliga besökares fertilitetscykel är faktorer som kommer att undersökas i denna studie. Dessa är dock sannolikt av intresse för att fördjupa förståelsen av sexuella beteendemönster och risktaganden i nöjesetablissemangsmiljön.

En hel del internationell forskning avseende nöjesetablissemang och sexualitet visar på sambandet mellan sexuellt risktagande och droger. Att droger och sexuellt risktagande ofta hör ihop i det västerländska samhället påvisar t.ex. Ross & Williams (2001) men också Ibanez et al (2010) som visar att unga, amerikanska, heterosexuella män som kännetecknas av att ha låg inkomst, är av latinamerikanskt ursprung, köper eller säljer sex eller är utsatta i övrigt tenderar att ha oskyddade anala samlag i större utsträckning än andra. Författarna (ibid.) stärker genom referenser till annan forskning sina slutsatser att oskyddat analsex är en indikator på annat sexuellt risktagande med risk för överföring av STI, samt att de personer som uppger att de ägnar sig åt analsex i större grad avstår från kondom vid vaginala samlag, har flera partners och konsumerar alkohol och andra droger för att få sex att vara längre. Även om den återopade studien fokuserar unga män boende i USA, och att kunskapen därmed inte med självklarhet kan överföras till svenska förhållanden, finns det skäl att anta att en social problematik kan ta sig likartade uttryck även i Sverige. Möjligen krävs det ny forskning på svenska förhållanden med tanke på att den problematik som i media kallas för utanförskap allt mer hamnar i fokus. Faktorer som etnisk eller socioekonomisk bakgrund utelämnas dock helt i den här uppsatsen.

Nöjesetablissemang vid turistorter fokuseras särskilt i forskning avseende sambandet sexualitet, risktagande och droger. Bellis et al (2009) ser att alkohol- och drogkonsumtion ökar märkbart när engelsmän, tyskar och spanjorer semesterar på de spanska Medelhavsöarna. Darrow et al (2005) visar att uppemot en tredjedel av de män som har sex med och män som besöker turistorter i södra Florida använt droger vid något tillfälle under det gångna året och att bruket av droger starkt kunnat kopplas till oskyddade anala samlag. Turister använde droger och utsatte sig för sexuella risker i större grad än bosatta i det undersökta området. Von Sadvoszky (2008) gör en genomgång av forskning rörande risktagande i samband med utlandsresor och kan genom tidigare forskning se att brittiska och holländska kvinnor i större grad använt kondom vid sex med partners boende i värdlandet jämfört med sex med sina landsmän. Detta stärker Lewins (2002) och

Marston & Kings (2006) forskning. Även faktorer som att inte ha för avsikt att ha sex före avresa, att ställa upp på sex för att undvika att en manlig partner upplever besvikelse, större sexuell uppmärksamhet från andra utomlands eller sex utomlands som överraskningsmoment spelar roll för risktagandet och förstärker det (von Sadvovsky, 2008). Eftersom återopad forskning på olika sätt visar på ett samband mellan nattklubbsbesök, utlandsresor, droger och risktagande vid sex torde frågan även vara relevant för den här studien. Samtidigt kommer jag inte att beröra två av dessa faktorer: utlandsresor och droger, även om jag gör antagandet att utlandsresor kan betraktas som en parallell till den avkoppling som Reingle (2009) hävdar är en de drivkrafter som får en människa att uppsöka ett nöjesetablissemang, och som leder till ett sexuellt risktagande. Det är vidare uppenbart att alkohol och droger i mycket hög grad samverkar med sexuellt risktagande i nöjesetablissemang, och bör lämpligen vara av stort intresse att studeras närmare. Denna fråga lämnar jag emellertid också därhän i denna studie men förhoppningen att kunna återkomma till den i framtida forskning. Däremot ges det i viss grad utrymme att göra antaganden utifrån respondentens bostadsort. Därmed inte sagt att det är detsamma som att man kan dra slutsatsen att det handlar om ett besök i samband med semester med allt vad ett sådant faktum kan betyda för sexuellt risktagande. Mycket talar emot detta, t.ex. årstiden för datainsamlingen, som varit februari och mars. Eventuellt kan det ändå finnas ett inslag av ”frihetskänsla” eller upplevelsen av social anonymitet främst hos de respondenter som inte uppger Malmö med kranskommuner som sin bostadsort. Detta är dock omöjligt att utforska utan en kvalitativ kompletterande studie.

Unga vuxna som studerad grupp

Mot bakgrund av den s.k. Nationella strategin (prop. 2005/06:60), som identifierar en rad grupper tänkta att vara föremål för hiv/STI-preventivt arbete och som även identifierar gruppen unga vuxna som en prioriterad grupp, vill jag fokusera gruppens sexuella beteendemönster i nöjesetablissemangsmiljö. Gruppen figurerar idag även i Socialstyrelsens riktlinjer för det hiv/STI-preventiva arbetet i Sverige som resultat av Nationella strategin (ibid.).

Hur ska gruppen unga vuxna identifieras, definieras och avgränsas? Hur når man gruppen i en studie som denna? Passar de undersökta respondenterna i definitionen unga vuxna? Hur ska övriga respondenter som inte kan definieras som unga vuxna avskiljas vid analysen? Det ska redan här påpekas att det idag förefaller saknas en entydig definition av begreppet unga vuxna eller en avgränsning av gruppen. I diskussionen används begreppet utan att preciseras, men ibland tillämpas en åldersintervall för att avgränsa gruppen.

Burr (2003) ger utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv exempel på faktorer som kan vara en hjälp i att definiera en grupp individer, ett resonemang som enligt min mening kan tillämpas även vid sökandet av en definition och en avgränsning av gruppen unga vuxna. Bland annat är det viktigt att sträva efter ett kritiskt förhållningssätt till det som tas för givet beträffande förståelsen av världen omkring. Det innebär i praktiken att kategorier enligt vilka människor uppfattar världen inte behöver motsvara faktiska förhållanden (ibid.). Konkret kan frågan i denna studie bli huruvida personer i t.ex. åldersspannet 18-30 år definierar sig själva, eller ens funderar om sig själva i termer av unga vuxna. Frågan kan inte besvaras i den här uppsatsen, men jag vill ändå uttrycka tvivel att individerna inom gruppen skulle förstå sig själva i form av en medveten identitet som delas av

alla och som går under samlingsnamnet unga vuxna. Snarare förefaller definitionen ung vuxen främst härröra från myndighetshåll och ett konkret problemområde som smittspridning av sexuellt överförda infektioner.

En diskussion kring begreppet unga vuxna blir nödvändig också mot bakgrund av historisk utveckling. Burr (ibid.) menar att begreppet barndom har genomgått en omfattande förändring över tid och barnens rättigheter och föräldrars skyldigheter är ett tämligen sentida fenomen. Ohlsson & Swärd (1994) hävdar att ungdomsperioden så som vi känner den idag inte alltid existerat och ungdomsbegreppet ska ha myntats samtidigt som pedagoger börjat diskutera barns behov. Åldersmässigt kan ungdomsperioden avgränsas till perioden mellan barndomen och vuxenheten (ibid.). Även den psykiska utvecklingen kan användas som en måttstock på ungdomsperioden, det vill säga tiden där individualiteten som människa formas och identiteten dansas. Kulturellt kan det handla om en idealisering av en grupp, och man kan även tala om en kollektiv identitet (ibid.). Utifrån Ohlsson & Swärd blir det svårt att ge sig i kast med en definition av gruppen unga vuxna, förutom att det möjligen kan handla om en idealisering av ungdomsperioden genom att denna förlängs. Måhända kan även förändrade samhällsstrukturer som längre tid till familjebildning, varaktig närvaro på arbetsmarknaden eller en stabil bostadssituation vara bidragande faktorer till att gruppen idag tar form.

Även Lalander & Johansson (1999) diskuterar ungdomsbegreppet och menar att samtidigt som alla människor åldras, och att ungdomen därmed är förgänglig, stärks bilden av det unga, vackra och perfekta som ett överordnat ideal i samhället. Det eftersträvarvärda, önskvärda eller idealiserade tillståndet, det som uppfattas som attraktivt och tilltalande, blir vägledande för hur människor uttrycker sig i det sociala samspelet. Jag gör således antagandet att exempelvis en kvinna i 40-årsåldern, gift och med två barn, kan se sig själv som ung vuxen i ett nöjessammanhang där hon söker efter en partner för kärlek, sex eller relation. Samtidigt avstår jag från att ta hänsyn till sådana faktorer, eftersom dessa bygger på individuella uppfattningar som är omöjliga att generalisera på en gruppnivå med rådande förutsättningar i den här studien.

Det närmaste en uttalad åldersmässig avgränsning som därmed går att hitta i en svensk kontext, och med koppling till området sexuell och reproduktiv hälsa, återfinns i Regeringskansliets utredning SOU 2004:13 (2005) som definierar gruppen som personer mellan 20-29 år. Fernbrant (2005) definierar gruppen unga vuxna som personer mellan 20-30 år. Smittskyddsinstitutet presenterar på sin webbplats (www.smittskyddsinstitutet.se, 2010-02-18) den svenska klamydiastatistiken i intervaller, där gruppen 20 - 29-åringar utgör en intervall. Begreppet unga vuxna används utan att definieras närmare eller kopplas till ovan nämnda grupp, men det framgår tydligt att det handlar om denna grupp, som tillsammans med unga under 20 utgör merparten av dem som upptäcks bära på klamydia. Det torde således inte vara något metodologiskt problem att undersöka populationen unga vuxna genom att avgränsa den utifrån ålder. En åldersmässig avgränsning är dessutom den enda fungerande måttstocken i nuläget, i likhet med de avgränsningar som praktiseras av myndigheter i relation till sexuellt överförda infektioner. För enkelhetens skull kommer jag därför att använda begreppet ung vuxen med den åldersmässiga avgränsningen upp till 30 år.

Övriga definitioner

Sexualitet

WHO definierar sexualitet på följande sätt, en definition som lämpar sig väl även i den här uppsatsen (Nationalencyklopedin, 1995):

”Sexualitet är en integrerad del av varje människas personlighet. Det gäller såväl kvinna och man som barn. Den är ett grundbehov och en aspekt av att vara mänsklig, som inte kan särskiljas från andra livsaspekter. Sexualiteten är inte synonymt med samlag, det handlar inte om huruvida vi kan ha orgasm eller inte och är heller inte lika med summan av våra erotiska liv. Sexualiteten är mycket mer: den finns i energin som driver oss att söka kärlek, kontakt, värme och närhet; den uttrycks i vårt sätt att känna och väcka känslor samt hur vi rör vid andra och själva tar emot beröring. Sexualiteten påverkar tankar, känslor, handlingar och gensvar och därigenom vår psykiska och fysiska hälsa.”

Nöjesetablissemang är i denna studie en benämning på en nattklubb, ett diskotek, en pub, en restaurang, en studentnation, en ungdomsgård eller liknande, där möten för syften som sex, kärlek alt. förälskelse eller relation kan äga rum. Samtliga nämnda begrepp kan förekomma i det här arbetet, men ska alltid tolkas med samma innebörd.

Sexuellt kontaktskapande kan innebära många saker, och är troligen något som varje individ hade definierat på sitt unika vis. I den här uppsatsen avser jag den process som leder till ett möte som kan mynnar ut i sex, förhållande eller kärlek alt. förälskelse.

Metoddiskussion

Studien

Studien är främst kvantitativ och utgörs av en enkät som distribuerats med hjälp av en pekskärm på platser där den population som är tänkt att studeras förväntas gå att finna. Därmed är urvalet ett bekvämlighetsurval (Trost, 2001). Respondenterna ges möjlighet att i begränsad omfattning lämna öppna svar för att med egna ord förklara eller motivera föregående svar med slutna svarsalternativ. De öppna svarsalternativen har emellertid redan tidigt vid genomgången av det insamlade materialet visat sig vara svåra att hantera. Dels har de flesta respondenter inte lämnat några öppna svar. Dels har de svar som lämnats ofta varit svårtydda eller förefallit vara nonsensord. Endast ett fåtal öppna svar har varit begripliga. Jag har därmed valt att utelämna de öppna svaren i den kommande analysen.

Kvantitativ forskning kan enligt Trost (ibid.) karaktäriseras som ytlig kunskap i jämförelse med kvalitativ, men detta utgör inget problem så länge syftet är att ge svar på frågor som hur ofta, hur många eller hur vanligt. Det är viktigt att problematisera det faktum att denna studie främst innehåller kvantitativa data. Mot bakgrund av Trost (ibid.) är det sannolikt att den kunskap enkätsvaren kommer att leverera inte berättar något om de motiv som respondenterna har till sina olika val, inte heller fångas upplevelser, känslor eller erfarenheter annat än på ett mycket allmänt, övergripande plan.

Även Robson (1999) räknar upp svagheter med enkäter som datainsamlingsmetod. Det är karaktäristika som påverkar respondenten: minne, kunskap, erfarenhet eller motivation. Vid enkäter där respondenten lämnar svar på egen hand, vilket sker i denna studie, kan frågor missförstås och undersökningen kan tas på mindre allvar. Till fördelarna hör att enkäter kan hjälpa forskaren att på ett enkelt och rakt sätt närma sig, som i detta fall, attityder, motiv eller antaganden. Anonymiteten säkras, och att frågorna är standardiserade, det vill säga att alla respondenter får samma frågor, bådar för hög generaliserbarhet. Det sistnämnda faktum är ett tungt vägande skäl till att enkäten inte har förändrats mellan perioden för Peksjärmsrapportens datainsamling under februari och mars 2009 och den kompletterande datainsamlingen för uppsatsen under mars och april 2010.

Undersökningen är till sin karaktär framåtblickande, med innebörden att respondenten tillfrågas om framtida val. Detta kan jämföras med retrospektiva studier, där forskaren utforskar individers tidigare upplevelser eller erfarenheter. Tikkanen ställer (2008) i sin tidigare återopade studie rörande män som har sex med män frågan hur man undersöker sexuella erfarenheter. Retrospektiva frågor ger svar som enligt Tikkanen (ibid.) innebär en skattning av de erfarenheter en respondent haft och att forskaren får en sammanlagd bild av en individs sexuella erfarenheter. Kunskapen om de olika sexuella situationerna eller de partners en individ haft sex med lyser däremot med sin frånvaro (ibid.).

Genomgång av tidigare forskning i Tikkanen (ibid.) visar även att det föreligger en risk att minnet sätter käppar i hjulen för respondenten, liksom att en respondent tenderar att överrapportera socialt och sexuellt gångbara handlingar, med syfte att väga upp mindre godtagbara dito. Detta är, menar jag, svårigheter som möjligen inte heller kan lösas med framåtblickande studier. För även om det kan vara en styrka med en framåtblickande undersökning så till vida att forskaren inte frågar efter sådant som redan inträffat, vilket minskar risken för påverkan genom exempelvis glömska, kvarstår risken för tillrättalagda svar. Det kan utan tvivel och i alla avseenden vara svårt att göra en korrekt bedömning av hur man kommer att agera i en framtida situation, även om de allra flesta har en bild av hur det skulle kunna se ut, eller hur de önskar att det borde se ut. En bedömning kan grunda sig både på personlig självkänedom och tidigare erfarenheter, men kan troligen bara delvis ge en träffsäker prognos, eftersom det inte är säkert att man därigenom ändrar sitt beteende. Exempel på faktorer som kan spela en roll är alkohol och andra droger (t.ex. Traeen & Hovland, 1998; Ross & Williams, 2001; Ibanez et al, 2010), sexuell upphetsning eller partners kön (Herlitz, 2003, i Forsberg, 2005), ålder (Tikkanen, 2003 och Forsberg, 2005), den egna förmågan att välja och grundläggande kunskaper om exempelvis överföringssätt av smitta (Tikkanen, 2003 och Tikkanen, 2006) eller hiv-status (Wolitsky et al, 1997; Weinhardt et al, 1999).

Man kan vidare sammanfatta svårigheten med att prognostisera egna val med Webers kända citat, att "en handling bara kan förklaras genom den mening som den som utför handlingen tillägger den" (I Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2003, s 29). En enkätstudie som denna kan i bästa fall ge en god prognos kring människors handlingsmönster i framtida situationer, men kommer troligast även att väcka en mängd nya frågor, som i sin tur kräver fördjupat kvalitativt forskningsarbete för att kunna förstås närmare.

Enkäten

Enkäten är uppbyggd av 81 frågor som besvaras av respondenten genom att denne navigerar på en pekskärm med sin hand. Vissa frågor eller frågeblock kan slopas beroende på respondentens svar. Svartalternativen är främst slutna, men det finns ett mindre antal frågor med möjlighet till öppna svar, där respondenten ges utrymme att med egna ord förklara sina val eller antaganden om sina framtida val, vilket jag omnämnt i inledningen av metodkapitlet. Enkäten är till sin karaktär en variant av gruppenkät (Trost, 2001) som i sin ursprungliga betydelse är en enkät som delas ut till respondenter på en plats där dessa befinner sig, och där personen som distribuerar enkäten har möjlighet att ge upplysningar avseende enkäten.

Enkäten i denna studie togs fram gemensamt med forskare² knutna till forskargruppen Kön, Sexualitet och Socialt Arbete (KÖSSA) vid enheten Hälsa och Samhälle, Malmö Högskola, under hösten 2008. Den reviderades under våren 2009 mot bakgrund av en ”pilot” i december 2008 i samband med en personaltillställning vid Malmö Högskola. Enkäten vill beskriva sexuella handlingsmönster, och är enligt Robson (1999) av deskriptiv karaktär. Enkäten ställer exempelvis frågor som t.ex. vem, vad, var och hur ofta och kommer att således ge svar på dessa (ibid.).

En mer detaljerad redovisning avseende processen att ta fram enkäten återfinns i den tidigare åberopade Peksjärmsrapporten (Region Skåne 2009:3).

Det är angeläget att problematisera enkäten i relation till Peksjärmsprojektets syfte, vilket inte har gjorts i Peksjärmsrapporten. Syftet i den var som tidigare nämnts primärt att testa pekskärm som datainsamlingsmetod, och frågorna som utformades gemensamt kom i det läget i andra hand. Samtidigt fanns det från allra första början en ambition att använda den empiri som enkäterna skulle generera och att bearbeta den i denna uppsats, i syfte att alstra ny kunskap. Även om detta syfte alltså hamnade i andra hand, var det tydligt och klart formulerat (se Peksjärmsrapporten) och utgjorde basen för enkäten.

Vidare är det allmänt känt att det så långt det är möjligt är eftersträvansvärt att pröva nya enkäter mot tidigare forskning och tidigare metodologiska erfarenheter. Detta innebär emellertid att enkätkonstruktörer får möjlighet att tillämpa en egen stil och att det går bra att vara innovativ och föra in egna idéer och förslag (Robson, 1999). En prövning mot tidigare erfarenheter, och indirekt även tidigare forskning, har gjorts utifrån att forskargruppen äger en bred erfarenhet av att skapa enkäter inom det här forskningsfältet.

Peksjärm som datainsamlingsmetod

I Peksjärmsrapporten (Region Skåne 2009:3) beskrivs en rad styrkor och problem med pekskärm som datainsamlingsmetod. Till styrkor hör att respondenterna uppfattade tekniken lättare att hantera jämfört med traditionella pappersenkäter, och att det för forskaren är lättare att bearbeta data, som lagras direkt. Placeringen av peksjärmen är av vikt och ställer krav på allt från lämpliga bord till god elförsörjning och skydd mot stöld. Marknadsföringen på plats spelar en avgörande

² doktorand Niklas Eriksson, professor Sven-Axel Månsson, fil dr Ronny Tikkanen.

roll för potentiella respondenters intresse för att lämna svar. Det gäller att hantera svårigheter i form av musik, alkohol och andra besökare som visar intresse när svar lämnas eller som distraherar respondenter; enkätens längd i relation till hur mycket tid varje respondent är beredd att skänka; anonymiteten som både underlättas genom digitala enkäter och försvåras av personer i direkt närhet; faktum att den här studien berör sexualiteten.

Det finns åtminstone två vedertagna alternativa datainsamlingsmetoder i kvantitativ forskning: traditionella pappersenkäter och webbenkäter. Pappersenkäter är i sammanhang som nöjesetablissemang eller andra platser där människor träffas i bl.a. sexuella syften, ett alternativ med begränsningar. Faktorer som ljusförhållanden, praktiska svårigheter med ifyllnad beroende på alkohol eller trängsel, eller brister i anonymitet då flera människor kan bli vittnen, utgör problem i likhet med pekskärmen, förutom att det förefaller vara än svårare att hantera papper och penna, jämfört med en dataskärm, i en miljö full av rörelse och störande faktorer. Andra svårigheter, som även räknats upp i Pekskrämrapporten (ibid.), som marknadsföring, respondenters intresse, enkätens längd eller andra begränsningar i anonymitet som närgångna vänner, torde vara relevanta att ta i beaktande även här. För forskaren som sedan ska bearbeta det insamlade materialet innebär dessutom traditionella pappersenkäter ett arbete vid inmatning av data.

Enkäter på Internet diskuteras i Daneback (2008), som konstaterar att webbenkäter som datafångsteknik är kostnadseffektiva och tidsbesparande både vad gäller att samla in data och att bearbeta data, och kan ge möjlighet till stora urval. Samtidigt utesluts vissa grupper i befolkningen från urvalet, t.ex. beroende av kännedom om en viss webbsida, eller att kunskapen om populationen, som ju är självselektad, inte är tillräcklig. Problem med över- respektive underrepresentation är ungefär lika stora jämfört med pappersenkäter. Webbenkäter verkar fungera väl i situationer där ett specifikt fenomen eller grupp ska undersökas, speciellt när känsliga frågor ställs och där respondenterna verkar svara mindre konservativt. Men Daneback (ibid.) varnar ändå för jämförelser mellan traditionella pappersenkäter och webbenkäter i syfte att hitta den ”bästa” metoden, och förespråkar en så kallad mixed mode design, kompletterad med kvalitativa intervjuer som material för en bredare förståelse (ibid.). Att komplettera kvantitativ datainsamling med kvalitativ förespråkas även av Trost (2001).

En annan aspekt beträffande nätbaserade enkäter är att dessa möjliggör för respondenten att besvara en enkät när det passar, med fördel hemifrån i lugn och ro. Samtidigt blir det viktigt att diskutera när en internetenkät ska göras tillgänglig, det vill säga som i detta fall före, eller efter en förväntad erfarenhet som ska vara föremål för forskning. Andra viktiga frågeställningar i sammanhanget blir även här frågan om hur intresse för en studie kan väckas, liksom enkätlängden. Frågan om urval, det vill säga hur man bäst når den population som man vill undersöka, förblir aktuell vid varje form av enkätstudie. Beroende på enkätform, men också hur datainsamlingen läggs upp över tid, kan olika grupper av respondenter nås. En internetbaserad enkätstudie skulle möjligen kunna nå bredare grupper av personer som uppsöker nöjesetablissemang i sexuella syften, som t.ex. personer som befinner sig på andra platser än de där forskaren har möjlighet att befinna sig. Samtidigt skulle detta kunna uppnås med pekskrämar som monteras på några utvalda nöjesetablissemang, men troligen till

en annan kostnad. En annan teknisk lösning, som diskuterades i samband med Pekskärmsrapporten, var att nå respondenter via deras egna mobiltelefoner, att jämföra med en s.k. applikation som är vanliga vid användning av moderna typer av mobiltelefoner. Detta är i nuläget snarast att betrakta som en framtidsvision, om än i en inte alltför avlägsen framtid.

Pekskärmen som datainsamlingsmetod ska betraktas som ett sätt jämte webbenkäter och traditionella pappersenkäter. En kompletterande kvalitativ datainsamling lär i alla avseenden förbli av central betydelse för djupare kunskap om sexuellt kontaktskapande i nattklubbsmiljö.

Att forska i en sexuellt laddad miljö

Under Pekskärmsprojektet noterades att några respondenter gjort ansträngningar att etablera kontakt med den kvinnliga forskarassistenten. Eftersom frågorna till sin karaktär berör sexualitet, samtidigt som datainsamlingen sker i en i olika grad sexuellt laddad miljö, kan anledningen möjligen studeras mot ljuset av det. Assistenten har exempelvis fått ta emot frågor huruvida hon var intresserad av att träffa en partner på arenan. Någon anspelade på hennes utseende med en sexuell underton. Några kvinnliga respondenter uppfattades även bli provocerade av uppmaningar att besvara en enkät med frågor rörande sexualitet, vilket i Pekskärmsrapporten (Region Skåne 2009:3) tolkas som att det för dessa kvinnor kan ha varit viktigt att verka för upprätthållandet av den egna respektabiliteten.

Som ett resultat av detta kan konstateras att klädkulturen verkar ha en viss betydelse för att avgränsa forskaren från besökarna. Här har vi som arbetat i projektet, liksom jag själv under den senare delen av datainsamlingen, medvetet valt en annan klädstil än förväntat i en nöjesetablissemangsmiljö. Det innebär en klädstil som avsevärt skiljer sig från en stil som uppfattas vara avsedd för fest. Det har i något fall ändå inte varit fullt tillräckligt. Frågan är naturligtvis hur gränsen mellan forskaren och den studerade miljön bäst kan dras i en miljö som är sexuellt laddad, men även präglad av alkoholkonsumtion.

Observation – en kompletterande metod

Sökandet efter svar på studiens frågeställningar kan kompletteras med observationer. Enligt Månsson (2003) finns det ingen ren och oförvanskad verklighet ”därute”, och den kunskap vi får och hur vi ska tolka den avgörs av val av perspektiv, det vill säga hur forskaren ställer in blicken, var denne tittar samt vad denne letar efter. I sexuellt laddade miljöer kan det vara en styrka med observationer i fall respondenter, som Månsson (ibid.) påpekar, inte vill medverka i studier som exempelvis handlar om att studera en livsstil eller om de som ska studeras aktivt håller sig borta. Detta stärker också observationen som en lämplig kompletterande metod utifrån de erfarenheter som gjorts i Pekskärmsrapporten (Region Skåne 2009:3). En utmaning är emellertid att forskaren ställer in blicken mot hela människan, det vill säga även hennes livsvillkor. Vilka är de människor som uppsöker nöjesetablissemang i syfte att söka kärlek, sex eller relation? Hur lever de utanför nöjesetablissemang, och hur väljer de att uttrycka sig inom nöjesetablissemangets ram, med kroppsspråk, kläder, beteende, verbalt språk? Vilka är skillnaderna? I denna studie berör jag ovanstående frågeställningar mycket summariskt, eftersom syftet inte är att göra miljöskildringar av arenorna. Istället vill jag hänvisa till tidigare åberopade Andersson (2008) som ger

beskrivningar av arenorna i sin studie, vilka mycket väl kan överföras till de arenor vars population studerats i denna studie.

En annan aspekt är forskarens tillvägagångssätt, det vill säga hur denna utomstående person ska, som Månsson (2003) uttrycker det, ta klivet in och, genom att använda sin förhöjda självmedvetenhet som följer ur sen sådan position, medverka till att identifiera och analysera vad som sker i processen. Min roll är flertydig: att locka respondenter, att observera skeendet på arenan, att studera pekskärm som datafångstmetod, att handleda respondenter under datafångsten. Under denna studie är den första och sista rollen viktigast, medan de två andra hamnar i skymundan efter att de beskrivits i Peksjärmsrapporten (Region Skåne, 2009:3). Jag arbetar därmed fullt medveten om detta faktum. Samtidigt är det inte möjligt att skapa "vattentäta skott" mellan dessa olika roller. Dessutom smyger sig en femte, icke obetydlig roll, in - att agera sexualupplysare, vilket jag återkommer till senare.

Urvalsdiskussion

Som redan nämnts i inledningen på metodkapitlet utgörs urvalet i denna studie av ett bekvämlighetsurval (Trost, 2001). Det betyder att den kunskap som datainsamlingen genererar berättar om de handlingsmönster, kunskaper, erfarenheter och motiv som enbart den studerade gruppen uppfattar sig ha, och ingen annan. Enligt Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (2003) hade det varit möjligt att karaktärisera urvalet som ett stickprovsurval. Detta innebär att enbart ett mindre antal individer besvarar frågor som kommer att stå till grund för förståelsen av en större populations beteendemönster och kunskaper och är en kompromiss, som å ena sidan kan spegla det som gäller för populationen, å andra sidan innebär en viss osäkerhet som beror på slumpmässig variation i egenskaper hos dem kommer med i undersökningen.

Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (ibid.) menar att det av vikt att undersöka huruvida respondenterna har en känd sannolikhet att komma med i urvalet. Det är för mig, inom ramen för denna studie, inte rimligt att känna till vilka individer som besöker ett visst nöjesetablissemang eller hur representativa de skulle kunna vara för gruppen som helhet. Det finns, tänker jag, risk för bias om exempelvis respondentens finansiella förutsättningar att besöka ett nöjesetablissemang spelar en roll, men också faktorer som att olika nöjesetablissemang lockar olika slags grupper av individer, som en viss åldersgrupp eller personer med en viss etnisk bakgrund eller publik med viss musiksmak. Därför väljer jag att presentera kunskapen som en kunskap om de studerade individerna, inte om gruppen unga vuxna i nöjesetablissemangsmiljön i allmänhet.

Beträffande arenorna för datainsamlingen identifierar forskargruppen tre typer av platser inför beslut om arenaurval under arbetet med Peksjärmsprojektet. Typ ett är platser med hög s.k. sexfrekvens (begreppet sexfrekvens härstammar från Eriksson & Knutagård, 2006), som swingersklubbar och gaysaunor; typ två är platser med mer subtilt kontaktskapande, som nattklubbar och pubar; typ tre är platser där mötet kan ske vid ett annat, senare tillfälle, som flygplatser eller flyktingmottagningar. Arenorna där datainsamlingen äger rum under både Peksjärmsprojektet och arbetet med den här uppsatsen är platser av typ två. Valet faller på totalt sex arenor (de återgivna namnen nedan är fingerade), där två karaktäriseras som renodlade studentarenor (Cirkus i Malmö och Nationen i Lund), en karaktäriseras som en ungdomsgård med besökare i åldern 13-20

(Vattenfallet i Malmö) och tre är nattklubbar (Semiramis, Square och Saluhallen i Malmö). Nattklubben Semiramis skiljer sig från de två andra genom att det under den kväll då datainsamlingen äger rum hålls en fest med ett ”sex- och skurktema”. Sexualiteten är med andra påtagligt uttalad i besökarnas framtoning, deras val av klädsel, blandning av olika sexuella preferenser och tillåtelse till uttryck. Square och Saluhallen kan samtidigt betecknas som platser med en renodlad ”mainstream” heterosexuell framtoning med könsstereotypa uttryckssätt i form av kläder och beteenden, och med en lägre rad av tillåtelse för olika sexuella preferenser eller uttryck.

Avslutningsvis i detta underkapitel vill jag beröra frågan om mättnadsgrad. Empirin utgörs av som mest 149 svar, men antalet svar varierar kraftigt mellan frågorna och utgörs som lägst av 109 svar avseende de frågor som ställts till samtliga respondenter. En del frågor har än färre svar, beroende på att alla frågor inte ska besvaras. Antalet svar minskar i vilket fall som helst successivt. Detta beror sannolikt på att flera respondenter avbrutit enkätundersökningen av skäl som t.ex. distraherande kompisar eller att man uppfattat enkäten som för lång. Det förekommer även extra högt internt bortfall vid någon enstaka fråga, vilket jag inte hittar någon övertygande förklaring till. Jag har således uppmärksammat detta i de fall det förekommer och välkomnar en diskussion.

Det empiriska underlaget i sig är därmed inte tillräckligt för att dra generella slutsatser om gruppen unga vuxnas sexuella handlingsmönster i samband med besök på sexfrekventa arenor, som nattklubbar. Det är inte heller ambitionen med studien. Min ambitionsnivå ligger snarast på att bringa kunskap om sexuella handlingsmönster, och betrakta denna kunskap som avstamp inför framtida fördjupad forskning.

All presenterad data ska i vilket fall som helst alltid studeras med försiktighet, vilket jag kommer att påminna om vid flertalet tillfällen.

Tillvägagångssätt

Arbetet inför ”piloten”, det vill säga Pekskärmsprojektet, innebär ett flertal möten med forskarna inom Pekskärmsprojektet, ett arbete som detaljerat beskrivs i den vid flertalet tillfällen återopade Pekskärmsrapporten. Arbetet kretsar ofta kring enkäten men också identifieringen av relevanta arenor. Kortfattat kan även nämnas kontaktetableringen med arenorna, vilket av skäl som svårigheter att få svar inom en rimlig tid eller att få svar överhuvudtaget har fått arbetet att dra ut på tiden. En lärdom från Pekskärmsprojektet, som tillämpas under den här uppsatsen, är att använda etablerade kontakter eller att använda sig av kända nyckelpersoner för att få tillträde till lokalen. Under datainsamlingen 2009 besöks i huvudsak arenor med tidigare etablerad professionell kontakt, och under 2010 är nyckelpersoner behjälpliga i att få tillgång till nöjesetablissemangen. Det innebär enligt min bedömning inte någon betydande risk för bias.

Pekskärmarna, som levereras av företaget ImproveIT i Halmstad, som även sköter programmering av enkäten och leverans av digitala rådata, placeras på två olika typer av platser inne i lokalerna på arenorna som valts till studien. Den ena typen handlar om placering mitt i lokalen där besökarna rör sig, som vid ingången, nära dansgolvet eller på platser där besökare uppehåller sig, som vid soffor. Den andra handlar om placering i en undanskymd del av lokalen, som vid toaletter.

Skärmarna placeras där de kan stå ostört och där respondenter kan, så långt som möjligt, lämna sitt svar anonymt, exempelvis vända mot en vägg eller ett hörn, eller på en balkong i lokalen. Dessvärre är det omöjligt att garantera respondenterna möjlighet att besvara enkäten alldeles på egen hand. Det är i princip omöjligt att hålla borta icke behöriga från att snekla på skärmen. Ofta handlar det om vänner som på olika sätt visar sitt intresse för vad respondenten ägnar sig åt. Ett problem är därmed att flera respondenter delger sina svar åt andra, och i vissa fall lämnas även svar gemensamt i grupp. En berättigad fråga huruvida detta alltid sker med respondentens samtycke eller ej. Det är naturligtvis svårt att besvara, även om intrycket är att respondenterna i de allra flesta fall inte uttryckligen protesterar.

Undersökningen marknadsförs på plats med hjälp av assistenter under Peksjärmsprojektet, och av mig själv under den andra fasen 2010. Detta fungerar väl, om än inte fullt tillfredsställande. Erfarenheten visar, i synnerhet från omgång två då jag genomför datafångsten på egen hand, att det krävs en stor insats att locka respondenter. Lyckligtvis söker respondenter ofta själva upp pekskärmen när de ser andra besvara enkäten, och i något fall uppstår rentav köbildning. Det är särskilt lätt att få respondenter att besvara enkäten under de första timmarna på nöjesetablissemanget. Det uppkommer däremot ett läge där färre är intresserade eller förmår att besvara enkäten cirka ett par timmar efter öppnande. Detta beror dels på alkoholintag, dels på att intresse för musik, och än mer för intresse till möten med andra, ofta i uppenbart sexuella syften, tagit överhanden. Dessa faktorer ska tas i beaktande så som externt bortfall, vilket jag återkommer till.

Samtliga respondenter får muntlig information om studien och om möjligheten att när som helst avbryta ifyllandet av enkäten. Jag tillhandahåller även skriftlig information om studien inklusive mina kontaktuppgifter under fas 1 (Peksjärmsrapporten våren 2009 – bilaga 2) och mina kontaktuppgifter i form av ett visitkort under fas 2 (våren 2010). Denna information erbjuds alla respondenter.

Övriga metodmässiga reflektioner

Mot bakgrund av Månsson (2003), som refereras tidigare, handlar kunskapsgenerering om att tolka och om att göra val. Detta torde även gälla respondenter som även de tolkar sina upplevelser och ständigt väljer ett bland flera tänkbara alternativ i enkäten. Eller som en respondent kommenterat frågan om syftet med besöket på nöjesetablissemanget: ”det beror på hur mycket man druckit” och pekade därefter på sin vigselring.

En erfarenhet som också bekräftas under uppsatsarbetet är att datainsamling ofrånkomligen har ett inslag av intervention i form av sexualupplysning. På så sätt är det en fördel att uppsatsförfattaren sedan tidigare har en sexologisk kompetens och praktisk erfarenhet av sexualupplysning. Samtidigt är det ett problem när forskaren får två skilda roller under sitt arbete. Detta diskuterar jag närmare under kapitlet ”etiska överväganden”.

Reliabilitet och validitet

Reliabilitet innebär pålitlighet, det vill säga att en undersökning är tillförlitlig. Det betyder även att en mätning är stabil, det vill säga inte utsätts för påverkan som

skillnader i hur frågorna ställs, skillnader i de situationer där respondenten återfinns i eller att faktorer som sinnesstämning inverkar på svaren (Trost, 2001). Reliabilitet betyder i princip att en undersökning som genomförs vid ett annat tillfälle ger samma resultat. Detta utgår emellertid från ett statistiskt, oföränderligt förhållande. Trost (ibid.) menar här att med utgångspunkt i ett interaktionistiskt betraktelsesätt, där människor ständigt är delaktiga i processer, kan varje forskare förvänta sig skilda resultat vid varje mätningstillfälle. Enligt Trost (ibid.) ska man räkna med fyra faktorer för att karaktärisera reliabiliteten. Det handlar om kongruens, precision, objektivitet och konstans. Tre av dessa fyra faktorer måste betraktas som höga med tanke på datainsamlingsmetoden. Det innebär att svaren registreras på samma sätt, identiska fenomen registreras på samma sätt och fenomenet ändras inte i anmärkningsvärd utsträckning under studiens gång. Ett problem utgörs av kongruensen, eller samstämmigheten i de svar som anges. Antagandet om att det i allmänhet måste vara svårt att veta huruvida en respondent lämnar ett ärligt menat svar eller inte måste gälla i en studie som denna och svaren bör betraktas därefter.

Reliabiliteten (Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen, 2003) ska betraktas som större i kvantitativa studier som denna, då forskaren använder ett standardiserat frågeformulär. Reliabiliteten är helt avgörande av hur tydligt mätinstrumentet, i detta fall frågorna och svarsalternativen, är formulerade, men kan påverkas även av slumpmässiga omständigheter runt en intervju. Trost (2001) menar att även forskarens tillvägagångssätt liksom datainsamlingens förhållanden ska vara desamma. Detta är givetvis inte fullt möjligt i den här studien, även om graden av standardisering är att betrakta som mycket hög. Skälet är att det här handlar om samma frågor som ställs i till en hög grad likartade nattklubbsmiljöer. Respondentens svar kan emellertid som tidigare diskuterats påverkas av alkohol, musik eller vänner och bekanta som stör. Detta måste naturligtvis beaktas vid förståelsen av insamlat data.

Validitet betyder att frågan mäter det den är avsedd att mäta. En brist i kvantitativa studier är att validiteten kan vara svag (Djurfeldt, Larsson, Stjärnhagen, 2003). Den är att betrakta som god ifall frågorna besvaras av respondenterna, men en kvantitativ studie ger inte samma utrymme för flexibilitet som en kvalitativ studie ger. Författarna rekommenderar en pilotstudie i syfte att åtgärda de tydligaste validitets- och reliabilitetsproblemen. Detta har gjorts i den inledande fasen av Peksjärmsprojektet, varpå enkätfrågorna justerats. Här gäller det att studera bortfallet vilket jag alltså återkommer till.

Bearbetning av materialet

Materialet bearbetas med hjälp av SPSS/PASW i form av enkla frekvensanalyser och korstabuleringar. En avstämning mot siffror i de resultatrapporter som företaget ImproveIT leverat sker som en kontrollåtgärd.

Etiska överväganden

Att studera frågor som rör en människas sexualitet, i synnerhet när det handlar om beteenden som allmänt sett inte alltid accepteras i det omgivande samhället, kräver stor respekt och fingerfärdighet från forskarens sida för att exempelvis avgöra huruvida samtycke föreligger eller ej. På www.codex.vr.se hittar varje forskare en samling av etiska regler och riktlinjer för forskning. Det handlar bland annat om att se till att varje respondent får både muntlig och skriftlig information

(bilaga 2) om studien, vilket jag har tillämpat i min uppsats. Det är vidare angeläget med en etisk prövning, och uppsatsen har granskats och godkänts av den etiska kommittén vid Malmö Högskola. Även frågan om respondentens samtycke är av central betydelse. I mitt fall har jag informerat respondenterna om samtycke och anser därmed att medgivande om samtycke sker i samband med att besökarna på nöjesetablissemangen tackar ja till deltagandet och påbörjar ifyllandet av enkäten. Varje respondent kan, när helst denne vill, avbryta besvarandet av enkäten, vilket ingår i informationen som ges. Alla kan naturligtvis neka sitt deltagande till studien under och efter att information getts och upplyses muntligen om denna möjlighet. Respondenten kan inte identifieras eftersom enkäten ifyllts anonymt. Kunskapen om gruppens sexuella beteendemönster presenteras på ett sakligt och strikt vetenskapligt sätt. Materialet utgörs av statistik på aggregerad nivå, vilket i sig avsevärt minskar riskerna för identifiering av enskilda.

Jag arbetar till vardags med sexologiska frågeställningar, och har en bred kunskap och erfarenheter av bland annat människors sexuella handlingsmönster. Därmed har jag en förförståelse, som i mångt och mycket har varit en styrka exempelvis vid skapandet av enkäten. Eliasson (1995) menar att ”vad vi kan göra som forskare är bl. a. att samla bilder av många människors erfarenheter, söka det generella i det specifika, finna mönster och sammanhang. Vår uppgift är inte bara att förstå, utan också att förklara och begripa.”(ibid. s 86). Hon menar att relevant forskning har sin verklighet i enskilda människors erfarenhet, men att det är viktigt att också kritiskt våga granska deras verklighetsbilder, kunskaper och ”livsstilar”. Det betyder att jag som forskare aldrig får blunda för, utan istället blotta och tydliggöra motsättningar i samhället. Vi lever själva i det samhälle vi studerar, och det är föga sannolikt att vi kan lyckas att förhålla oss neutrala (ibid.). Det gäller även mig med min bakgrund.

Enligt Gilje & Grimen (1992) är forskarens egen förförståelse av central betydelse i begripliggörandet av den omkringliggande världen. De hävdar att vår förståelse rentav

”är ett nödvändigt villkor för förståelse (...) när vi ska tolka en text eller ett annat meningsfullt fenomen måste vi börja med vissa idéer om vad vi ska se efter. Utan sådana idéer skulle våra undersökningar inte ha någon riktning. Vi skulle inte veta vad vi ska rikta vår uppmärksamhet mot.” (Gilje & Grimen, 1992, s 183)

Kunskapsbehovet får emellertid så långt det är möjligt inte blandas ihop med nyfikenhet i största allmänhet. Brittiska Social Research Association (www.codex.vr.se) beskriver detta på följande sätt:

”Social researchers must strive to be aware of the intrusive potential of their work. They have no special entitlement to study all phenomena. The advancement of knowledge and the pursuit of Information are not themselves sufficient justifications for overriding other social and cultural values.” (Social Research Association - Ethical Guidelines, s. 25).

Det är för mig som forskare följaktligen viktigt att medvetandegöra skillnaden mellan det som är relevant för studiens syfte och för utvecklingen av det preventiva arbetet, och det som skulle kunna betraktas som ren nyfikenhet.

Foucault (1976) talar om biktens och bekännelsens roll som en del av sexualiteten. För mig är det viktigt att datafångsten inte i alltför stor grad utvecklas till en arena för bikt eller bekännelse och att individer inte ska vare sig känna en press på sig att berätta sådant som inte är relevant, eller tillåtas att under datainsamlingen ”öppna sig” på ett otillbörligt sätt. Att studier som berör sexualitet kan ge upphov till funderingar och känslor som respondenten behöver bearbeta med en utomstående person, som en kurator, är allmänt känt och har exempelvis uppmärksammats i den forskningsplan som Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs Universitet skrivit inför UngKAB-studien (2009). Här kommer min yrkeserfarenhet väl till pass genom att jag på förekommen anledning kan hänvisa människor som söker stöd eller upplysning till relevant part, som mottagningar och organisationer som erbjuder psykosocialt stöd eller sexologisk rådgivning. Att forskarnas professionella bakgrund i UngKAB-studien är arbete på t.ex. ungdomsmottagning, och att detta faktum betraktas som en tillgång vid bemötandet av eventuella funderingar, stärker även mig i min ståndpunkt att min kompetens utgör en styrka i ett sådant arbete.

Avgränsningar

Jag vill undersöka faktorer som kön och ålder, men även göra nedslag bland faktorer som val av sexpartner, utbildning, bostadsort och hur respondenten själv definierar sin sexuella preferens eller läggning för att utröna ifall dessa bör studeras närmare. Jag vill även undersöka känslan inför sex och känslan en vecka efter det eventuella sexuella mötet samt ställa det i relation till ovanstående personbundna faktorer. Även kunskaper om sexualitet och säkrare sex, och var dessa inhämtas är av intresse. Vidare vill jag undersöka respondenters förhållningssätt till säkrare sex, sexuellt överförda infektioner och kunskaper om smittvägar. Även arenans karaktär och huruvida respondenten besöker platsen för första gången eller inte i relation till ovanstående är värt att titta närmare på. Därmed kommer jag inte att beakta andra faktorer i analysen.

Bortfall

Avslutningsvis i metodkapitlet vill jag uppehålla mig vid bortfall. I denna studie går det att tala om bortfall i olika bemärkelser. Det kan handla om externt bortfall i meningen nöjesetablissemang som inte kommit med. Ett antal nöjesetablissemang har antingen avböjt eller inte besvarat min förfrågan att genomföra datainsamlingen, och därmed har vissa arenor inte kunna undersökas. Det går inte, menar jag, att avgöra på vilket sätt de arenor som valt att säga nej eller som inte besvarat en förfrågan skiljer sig från dem undersökta. Kanske är det inte heller det största problemet, med tanke på att jag aldrig haft för avsikt att undersöka sig vare sig alla nöjesetablissemang i Malmö och Lund eller alla kvällar under en viss tidsperiod. Materialet utgörs som tidigare beskrivet av ett bekvämlighetsurval och kan enbart tolkas i ljuset av de respondenter som besvarat frågorna på respektive arena vid datainsamlingens tidpunkt.

En annan variant av externt bortfall ter sig mer problematisk. Det handlar om alla de potentiella respondenter som under varje datafångstillfälle valt att inte besvara eller inte kunnat besvara enkäten. Omvänt är det mycket intressant att fundera på vilka som har valt att svara på frågorna? Vilka har därmed avböjt? Några kommentarer som fällts under datafångstillfällena säger på sitt sätt något om svårigheterna att samla in data och omsätta dessa till tillförlitliga resultat: ”jag

pallar inte”, ”jag är för full”, ”jag är gift”, ”vi går och dansar istället”. Alkohol är ofta en orsak till bortfallet, en annan är ointresse, ytterligare en orsak är distraherande vänner, och en skulle kunna betecknas som föreställningen om att enkäten inte rör en själv. Vilka skulle då kunna vara överrepresenterade? Är det de som pliktroget vill svara på en enkät, eller är det de nyktra, eller de som besöker arenan på egen hand och utan störande vänner, eller de som är singlar? Det är dessvärre ingen som vet. Det är helt enkelt omöjligt att mer detaljerat besvara frågan om vilka respondenterna är, och därmed kan resultatet enbart tolkas som kunskap om de individer som lämnat svar, inga andra.

Även ett internt bortfall har skett och måste belysas. Alla 149 respondenter har inte besvarat samtliga frågor och som lägst var antalet fullständiga svar nere i 109 på de frågor som ställts till samtliga respondenter. En annan aspekt rör huruvida varje enskild fråga fått varje enskild respondent att tänka efter och svara i enlighet med egna förväntningar. Det är ytterligare en fråga omöjlig att besvara, men mot bakgrund av alkohol och störande vänner är det lätt att göra antagandet att en risk för detta föreligger.

Resultaten måste alltså betraktas i ljuset av det faktum att bortfallet sannolikt är stort och samtidigt omöjligt att få grepp om.

Teoretiska perspektiv

Det dramaturgiska perspektivet

Jag väljer att utgå från Erving Goffmans teori om det dramaturgiska perspektivet för förståelsen av det empiriska underlaget i den här uppsatsen. Hans utgångspunkt är enligt Repstad (1998) att utforska ögonblicken och deras människor. Goffman hävdar att människan i hög grad bestäms av situationen och av det sociala samspelet med andra människor i varje given situation (ibid.). Min studie handlar om sexuellt kontaktskapande och sexuella handlingsmönster på nöjesetablissemang, en arena som i mångt och mycket kan sägas bestå av en mångfald sociala samspel mellan de individer som besöker arenan. Situationen kan skifta från tillfälle till tillfälle, och varje unikt möte är en situation i sig. En framställd rollgestalt är enligt Goffman en ”dramatisk effekt som uppstår ur en scen som visas upp, och allt hänger på om det kommer att anses trovärdigt eller väcka misstro” (Goffman, 2006, s 218). Det handlar alltså inte enbart om att visa upp en scen. Den ska även uppfattas som övertygande för den som betraktar scenen och det finns alltid en vinnare och en förlorare då den dramatiska effekten spelas upp.

Människan är i sammanhanget en kropp, som utgör en hängare där den kollektiva produkten kommer att hängas upp, samtidigt som medlen för skapandet och bevarandet av jaget finns inuti hängaren (Goffman, 2006). Repstad (1998) tolkar detta som att det ”jag” en person ser när denne betraktar sig själv är en framställd rollgestalt, som ska betraktas som en sådan. Det handlar om att våra egna handlingar och andras, eller som Repstad uttrycker det, ”Den Andres” (ibid. s 171) reaktioner på dessa handlingar som bestämmer hur vi kommer att uppleva oss själva.

I den här studien studerar jag alltså ögonblicken och deras människor genom nedslag i nöjesetablissemanngsmiljön, det vill säga en arena där det sexuella mötet påbörjas, och möjligen också fullbordas. I en sådan miljö gäller det för den som är angelägen om att ett sexuellt möte ska bli av att synas som individ, att visa upp en dramatisk effekt, att göra ett framträdande, och att förstärka effekten genom exempelvis val av kläder, skor, accessoarer eller frisyrer. Det gäller att få den egna hängaren att bli ett medel i att framgångsrikt framställa det egna jaget som den attraktiva personen.

Goffman (2006) delar upp individen i den cyniske och i den uppriktige, när denne gör sitt framträdande. Medan den cyniske inte tror på det egna agerandet och inte heller är nämnvärt intresserad av sin publiks synpunkter beträffande framträdandet, är den uppriktiga fullkomligt förvissad om att intrycket av äkthet som denne avser att förmedla verkligen är äkta. Dessa positioner utgör enligt Goffman (ibid.) och med referens till R.E. Park (i Goffman, ibid., s. 26) två extremer. Samtidigt utgör de inte varsin ände på ett kontinuum, utan ger varje individ en unik egen position som i förlängningen blir till den sanning, eller mask, som avspeglar den bild som personen i fråga skulle vilja vara. Uppfattningen om rollen, sanningen, integreras i personligheten för att på så sätt bli till en karaktär och en utvecklad personlighet (ibid.).

Viktiga komponenter i Goffmans (ibid.) teoribildning om jaget och maskerna är begreppen framträdande, som redan omnämnts, liksom begreppen fasad, inramning, uppträdande, manér och kollektiv representation. Medan framträdandet är den aktivitet som en individ visar upp inför en grupp människor, innehar fasaden funktionen att hjälpa individen att förstå den situation som denne spelar upp för sin publik, som Goffman (ibid.) kallar en expressiv utrustning. Inramningen består av sådant som inredning och liknande som är bundet till platsen där framträdandet äger rum. Fasaden bör även kompletteras med begreppet personlig fasad, som är individens, aktörens, egna karaktäristika i form av kläder, kön, hållning, uttryck, tal och så vidare. De kan delas upp i ovan nämnda begrepp uppträdande, det vill säga sådant som upplyser om aktörens sociala status, eller ett dekorum som Goffman (ibid.) kallar det, och manér, som påannonserar den roll som aktören kommer att spela under situationen, eller hövligheten. När ett framträdande fått en egen kraft, ett eget liv och en egen identitet, när det är stabilt nog för att kunna skapa stereotypiserade förväntningar, kan det kallas för kollektiv representation. Det har blivit en realitet, menar Goffman (ibid.). Så småningom socialiseras ett framträdande, och det formas om för att passa förväntningarna hos publiken. Sådana faktorer som inte stämmer överens med förväntningarna eller stereotypin måste undvikas. Parallellt är det angeläget att ge sken av att det till synes på rutin baserade framträdandet förefaller vara av spontan karaktär. En person som i sitt framträdande ger en känsla av högre status hos betraktaren, publiken, tenderar få människan att reagera med häpnad snarare än fientlighet. För att bevara respekten hos publiken byggs det upp en myt genom att den sociala distansen förstärks (ibid.).

Goffman ger forskaren uppgiften att i synnerhet fästa vikt vid den dissonans som skapas då stereotypin, rutinen och masken, utmanas av fel, snedsteg, malplacerade föremål, accessoarer eller gester, eller de ”verklighetsintryck som frammanas av ett framträdande är ett ömtåligt, sprött fenomen som kan falla sönder genom mycket små missöden och felgrepp” (ibid., s 55).

Goffmans teoribildning utgör alltså en spännande fond för förståelsen av kontaktskapandet för sexuella, kärleks- eller relationssyften med särskild tonvikt på just skapandet av masken och framträdandet i det sociala sammanhang som en nattklubb, ett diskotek, en pub eller en ungdomsgård utgör. Samtidigt är teoribildningen långt ifrån tillräcklig för den här studien. Dels med anledning av att studiens resultat är övervägande av kvantitativ karaktär, dels eftersom observationerna utgör en mindre del av studiens empiri. Samtidigt menar jag är Goffmans teorier ändå av stort intresse för analysen av empirin på ett mer övergripande plan. Kan alltså de mönster som utkristalliseras i empirin analyseras med stöd av Goffman, t.ex. i de fall det går att skönja trender och tendenser av något slag? Även om det återstår att se hävdar jag att det är värt att ta hjälp av Goffmans tankar och idéer i analysen.

Innan jag går vidare med resultatredovisning och analys vill jag uppehålla mig vid ytterligare ett par aspekter av Goffmans teoribildning. Det handlar om att de framträdanden människor ägnar sig åt äger rum på en plats, och som Goffman kallar för främre regionen. Den främre regionen kompletteras av en bakre dito, där de fakta som hålls tillbaka tillåts att komma fram. De båda regionerna är fysiskt skilda från varandra. Intrycken från det främre rummet tillbakavisas i det bakre rummet. Till detta bör också den s.k. utsidan, en tredje region för utomstående utanför det skeendet som Goffman beskriver, nämnas. Bland de invigda, teamet, i både den främre och den bakre regionen sker en icke verbal kommunikation, som Goffman benämner teammaskopi. Med hjälp av ett stumspel kan signaler överföras i syfte att överföra information, begära hjälp eller annat som är av vikt för ett lyckat framträdande. Det hela förutsätter en lojalitet att inte avslöja eller på annat sätt negativt påverka den taktik som gäller i teamet. Det krävs en disciplin och en fingerfärdighet i form av ständig försiktighet och korrekta strategiska och taktiska avväganden (Goffman, 2006).

Alternativa teorier

Jag väljer alltså att tillämpa Goffmans teorier om det dramaturgiska perspektivet på min empiri. Alternativa analysredskap i form av teorier behöver alltid diskuteras. En alternativ tolkningsmodell för uppsatsens empiri kan utgöras av Giddens teorier om människors förhållningssätt till sexualitet. Han framkastar två centrala begrepp: romantisk kärlek och plastisk sexualitet, som båda bidragit till en förändrad syn på sexualitet och relationer (Giddens, 1992; Repstad, 1998). Det första berör kortfattat att en person utifrån sina tidigare erfarenheter gör en förnuftsmässig bedömning vid val av partner, medan den plastiska sexualiteten går ut på att sexualiteten kan formas och att det är möjligt att uttrycka sexualiteten på skilda sätt. Traditionella könsroller och föreställningar kring och förväntningar på relationer och sexualitet luckras upp. Giddens hade sannolikt utgjort en god teorigrund för förståelsen av empirin, men hans teorier förefaller fungera bättre vid kvalitativt material.

Även Simon & Gagnons (1984) teori om sexuellt script, som kortfattat går ut på att alla individer har en förförståelse, en kunskap, eller en karta som vägleder vid val av uttryck i relation till relationer och sexualitet, på den intrapsykiska, interpersonella och kulturella nivån, kan användas. Frågor som vad, med vem, hur ofta eller på vilket sätt ett sexuellt uttryck ska formas och ventileras hade emellertid enligt mitt förmenande också lämpat sig bättre på kvalitativt material.

Resultatredovisning

Arenorna i studien – en enklare observationsanalys

Nöjesetablissemang - nattklubben, studentpuben, ungdomsgården - är alltså platsen där mötet med syftet sex, förälskelse eller relation äger rum. Mina observationer sker parallellt med datainsamlingen och kan sägas ha en underordnad roll. Därför sker dessa observationer inte på annat sätt än genom iakttagelser och kortare fältanteckningar. Dessa iakttagelser och fältanteckningar är inte förberedda på något särskilt sätt och sker systematiskt. Istället vill jag beteckna dem som "spontanobservation". Frågan som kvarstår är hur värdefulla dessa iakttagelser därmed är. Jag vill lämna denna fråga öppen, medveten om att den ska betraktas kritiskt, vilket jag bjuder in till. Samtidigt kan jag konstatera att arenorna har en rad gemensamma drag, typiska för vilket nöjesetablissemang som helst. Frågan om observation förtjänar att studeras djupare och mer systematiskt vid en annan tidpunkt.

Det som är tydligt är att arenorna drar till sig stora mängder individer. Varje lokal är uppbyggd enligt principen en främre och en bakre scen, för att använda Goffmans terminologi. Den främre scenen kan utgöras av bardisken, av dansgolvet eller av de sitt- och ståtor kring dessa två centrala platser. Där sker besökarnas samspel med varandra som innebär att ett framträdande (Goffman, 2006) äger rum. Besökarna tillämpar en rad accessoarer, liknande de som Goffman räknar upp: kläder, skor, frisyrier, kort sagt det som utgör masken eller fasaden.

Samtliga arenor består även av dolda ytor, som här skulle kunna definieras som bakre scen, men som samtidigt även har inslag av en främre scen. Det kan handla om toaletter eller sittytor i undanskymda delar av lokalen. Begreppet "bakre" slår fast att individer väljer att vara sig själva på ett annat sätt än i de främre regionerna, och kan för en stund ta av sig sin mask. Begreppet "främre" innebär att det här kan äga rum ett framträdande. Dels gentemot allmänheten som kan råka se olika saker som om det inte var planerat, men vilket det i själva verket mycket väl kan ha varit. Dels gentemot en potentiell partner genom allt mellan ett öppet framträdande (jämför Andersson, 2008) till ett intimt samtal med en etablerad ny kontakt. Dels gentemot vänner, säkerhetsnätverket (jämför Traeen & Hovland, 1998), eller teamet, för att använda Goffmans terminologi. Detta sker förslagsvis genom löpande uppdateringar av en pågående kontaktetablering. Även den bakre arenan fungerar som en plats för uppdateringar av pågående kontaktetableringar, intima samtal med nya kontakter och förbättringar av fasaden (t.ex. makeup). Sannolikt fungerar även de slutna bakre arenorna, som toaletter, på liknande sätt som platser där teammedlemmarna hålls ajour med den pågående processen att etablera kontakter för sex-, relations- eller kärlekssyften.

Så gott som alla besökare påbörjar sitt besök med en runda i lokalen. Sannolikt har rundan till syfte att hitta eventuella vänner och bekanta, men troligen även för att se ifall det finns intressanta potentiella partners för sex, förälskelse eller relation att etablera kontakt med. Först omkring en halvtimme till en timme efter ankomsten förefaller besökarna fokusera på faktorer som musik och dans eller umgänge med vänner och andra i form av fördjupade samtal. Det kan nämnas att

det är här besökarna ger mig som forskare utrymme för att prata om studien. Detta diskuterar jag utförligare i Pekskärmsrapporten.

Så småningom ökar graden av berusning, intresse för musik och dans, allmän feststämning eller intensifierade kontaktförsök med potentiella partners. Det blir alltmer tydligt att en del besökare lyckats etablera relationer genom att par kysser varandra, dansar tillsammans eller att enstaka besökare verkar fullständigt fokuserade på en annan individ. I detta läge blir datafångsten allt mer komplicerad, men går att genomföra lite längre på de platser där jag placerat pekskärmen avsides (alternativt på den ungdomsgård som var av en annan typ, t.ex. saknades alkoholservice). Ju längre kvällen fortskrider, desto mer blir besökarna på arenan påverkade av alkohol och dans eller för den delen förestående sexuell aktivitet. Datainsamlingen avslutas efter omkring en och en halv till två timmar på arenan.

Skeendet på arenorna sker på ett mycket snarlikt sätt, oavsett om det handlar om nattklubb eller studentnation. Ungdomsgården skiljer sig påtagligt från de andra arenorna, men det finns gemensamma drag mellan den och de andra arenorna. Nyanlända besökare ”scannar av” lokalen vid ankomsten och relationer etableras där andra besökare ges möjlighet att ta del av processen. En del av dessa besökare utgör teamet, som också kan utdöma stöd eller visa sitt missnöje med tillvägagångssättet eller valet av partner. Sammantaget tolkar jag detta att det sker en socialisering av framträdandet, som Goffman uttrycker det, genom att besökarna känner till koderna och spelreglerna och tillämpar dessa för att framträdandet ska uppfattas som trovärdigt och för att individen ska kunna bygga upp, alternativt behålla sin status inom sitt nätverk.

Presentation av kvantitativt material, inkl. inledande analys

Frågorna redovisas delvis i diagramform för att bättre åskådliggöra svaren, delvis i löpande text. Jag kommer att lyfta fram ett nöjesetablissemang specifikt för att särskilt undersöka etablissemangsspecifika trender. Det handlar om Semiramis, en arena med ett accepterat förhållningssätt till olika sexuella uttryck. Den kan jämföras med övriga nattklubbar som i sin tur kan beskrivas som sexuell tillåtande för en socialt accepterad och som normal betraktad sexualitet, men som inte är tillåtande gentemot variationer av andra tänkbara sexuella uttryckssätt.

Jag lyfter bort ett antal frågor. Det handlar till att börja med om frågan rörande känslan av sex direkt efteråt, beroende på att frågan innehåller en variabel för mycket, som ursprungligen funnits i de frågor som undersöker upplevelsen av sex men som tagits bort. Här har denna variabel dessvärre hängt med. Det handlar vidare om frågan om vilken teknik att undvika smitta respondenten kommer att använda. Här har respondenten inte erbjudits alternativet ”ingen”, vilket gör frågan svåranalyserad. Det handlar slutligen om fler frågor under blocket rörande säkrare sex. Här är antalet svar mycket litet och det är besvärligt att presentera svaren på ett trovärdigt sätt.

I detta kapitel för jag även in ett första analysmoment, som konkret innebär att jag kopplar resultaten till tidigare forskning. Förståelsen mot bakgrund av min teoretiska ram kommer först i nästa kapitel med rubriken ”diskussion”.

Vilka är då respondenterna? Härnäst beskriver jag de som besvarat enkäten utifrån en rad variabler. Syftet är att närmare beskriva den undersökta populationen. Jag väljer i fortsatt framställning emellertid att redogöra enbart för variablerna kön och förstagångs- respektive återkommande besökare, samt i ett par enstaka fall för variabeln relationsstatus. Skälet är att det tidigt vid bearbetningen av data står klart att det inte går att se några tydliga trender i relation till övriga variabler.

Kön

Materialet utgörs av som mest 149 svar insamlade under totalt sju tillfällen på nöjesetablissemang i Malmö och Lund (antalet respondenter som lämnat svar kan variera från fråga till fråga). 63 respondenter är *kvinnor*, medan 77 är *män* (n149).

Ytterligare nio respondenter uppger sig tillhöra ett *annat kön*, vilket emellertid inte kan tydliggöras närmare, eftersom jag som frågekonstruktör inte berett möjligheten. Det har under datafångstens gång visat sig att respondenter vid flera tillfällen har reagerat på detta tredje svarsalternativ. Några uppfattar det som ett seriöst svarsalternativ tänkt ge utrymme för att definiera sitt kön utifrån sin egen uppfattning, i de fall denna inte överensstämmer med gängse uppdelning i män och kvinnor. Det tål att diskuteras huruvida ett sådant svarsalternativ är relevant att ha med i en studie som denna. Det som talar för är att alternativet kan vara intressant vid en större population, men med en tydligare förklaring av respondenternas tanke med att välja det. Det som talar emot är att ett dylikt alternativ lätt tar uppmärksamhet från enkätstudien. Särskilt problematiskt kan det vara då det är den första frågan. Sannolikt bör frågan formuleras på ett annat sätt, exempelvis genom att erbjuda möjlighet att lämna öppna svar.

27 av det totala antalet respondenter lämnade in sina svar på *Semiramis*: 16 kvinnor, nio män, två uppgav annat kön. Det var andelsmässigt fler kvinnor på *Semiramis*, jämfört med studien i sin helhet – nästan tre av fem var kvinnor på arenan.

Ålder

Respondenterna (n149) anger sin ålder i absoluta tal, medan jag väljer att återge åldern i block, för enkelhetens skull. Drygt var femte respondent (n32) är i tonåren, vilket kan förklaras med att en av arenorna utgörs av en ungdomsgård i centrala Malmö.

58 respondenter är i åldern 20-24 år, medan 34 är i åldern 25-29 år. Båda grupperna tillsammans utgör lejonparten av respondenterna och passar således in under avgränsningen unga vuxna, vilken jag diskuterar ovan.

13 respondenter är i åldern 30-39, tre i åldern 40-49 och resterande nio uppger en ålder på 50 och uppåt, där de högsta uppgivna åldrarna är 65, 75, 85, 90 och 99. Det är naturligtvis åldersangivelser som måste tas med en rejäl nypa salt, eftersom ingen av respondenterna de facto haft en så pass hög ålder. Sådana svar säger något om utmaningen att samla empiri i nöjesetablissemangsmiljö. I den här uppsatsen är detta ett mindre bekymmer, då jag avser att studera gruppen unga vuxna, det vill säga respondenter som är 30 år eller yngre. Det är satt utom allt tvivel att den absoluta huvudparten av respondenterna befinner sig i en ålder av 30 år eller därunder.

Åldersfördelningen på *Semiramis* är som följer: ingen respondent är under 20. Åtta respondenter är mellan 20-24, 15 respondenter är mellan 25-29, tre är mellan 30-39 och en över 40. Det är förhållandevis fler i åldersgruppen 25-29 jämfört med det totala underlaget, sannolikt dels beroende på en åldersgräns, dels på att *Semiramis* möjligen i något högre grad tilltalar personer över 25 med tanke på arenans karaktär. Det krävs sannolikt en större trygghet i den egna sexualiteten för att besöka en nattklubb med ett uttalat sexuellt tema för kvällen.

Bostadsort och utbildning

84 respondenter (n149) uppger *Malmö* som sin bostadsort, medan 44 uppger *annan skånsk kommun* som bostadsort. 13 uppger *annan svensk kommun* som sin bostadsort, och de övriga uppger att de bor i ett *annat nordiskt* respektive *annat land utanför Norden*. Långt över nio av tio uppger därmed att de bor i Sverige och mer än fyra av fem i Skåne. Nästan tre av fem bor i Malmö.

På *Semiramis* uppger mer än tre av fyra (n21) Malmö som sin hemkommun.

20 respondenter uppger *grundskola* som sin högsta utbildning, 41 uppger *gymnasieskola* som den högsta utbildningen medan 77 har en *högskole- eller universitetsutbildning* med sig i bagaget. *Annan* utbildning uppges av 11 elva respondenter. Ungefär hälften av respondenterna uppger därmed en högskole-/universitetsutbildning som sin högsta utbildning.

På *Semiramis* uppger mer än tre av fyra (n21) universitet eller högskola som högsta utbildning.

Sexuell läggning, relationsstatus, besökarstatus

Av alla (n149) som svarat uppger 111 sig vara *heterosexuella*, 25 *bisexuella* och sju *homosexuella*. Ytterligare sex respondenter uppger *annat* som svar. Merparten, tre av fyra, uppger med andra ord heterosexualitet som sin sexuella läggning.

På *Semiramis*, som under kvällen för datainsamlingen tydligt vänder sig mot en publik som kan beskrivas som queer, sexliberal, sexpositiv och sexradikal, uppger tre av fyra (n20) sig vara heterosexuella, vilket motsvarar populationen i studien i sin helhet. Fyra uppger sig vara bisexuella, vilket trots ett ringa antal respondenter för en djupare analys verkar stämma väl överens med populationen i övrigt. Tre respondenter uppger sig vara homosexuella, procentuellt sett är det en högre andel, men naturligtvis återigen baserat på en i sammanhanget mycket låg siffra.

78 (n149) uppger sig vara *singel alt. ensamstående*. 24 uppger sig vara *sambo*, 15 anger *särbo* och åtta anger *gift* eller i *partnerskap*. Var tredje respondent uppger därmed sig leva i någon form av förhållande. Ytterligare 15 uppger sig ha en *älskare/älskarinna alt. kk* ("knullkompis"). Återstoden, nio, uppger *änka/änkling alt. annat* som sin relationsstatus.

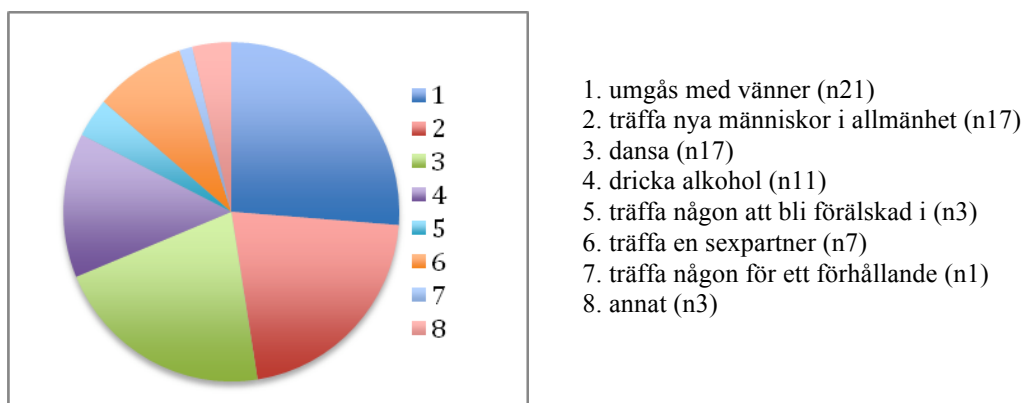
Semiramis respondenter uppger sig vara singel/ensamstående i fyra fall tio (n11), medan tolv uppger sambo, särbo eller gift/lever i partnerskap. Två har en älskare/älskarinna alternativt KK ("knullkompis"), medan ytterligare två anger

annat. Det är alltså färre singlar och fler personer i någon form av relation på Semiramis, jämfört med populationen i sin helhet.

51 respondenter besöker nöjesetablissemang för *första gången*, återstoden, 97, har *besökt platsen tidigare* (n148). Av de som uppgivit att de besökt platsen tidigare uppger i sin tur 26 respondenter att de besöker platsen *mycket ofta*, medan 22 respondenter besöker platsen *ofta*. 28 besöker nöjesetablissemang *ibland* och 21 *sällan*. *Semiramis* besökare är i ett fall av tre (n9) på platsen för första gången, vilket motsvarar populationen i övrigt.

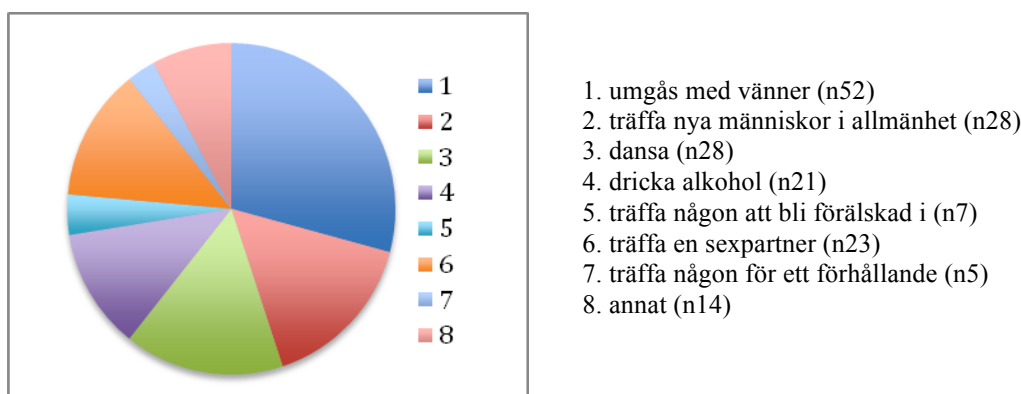
Fortsatt redovisning

Diagram 1 – Förväntningar på första besöket är att... (n51, flerval)

Sett till hela populationen anger de flesta ”*umgås med vänner*”, att ”*träffa nya människor i allmänhet*” och ”*dansa*” som huvudskäl till sitt första besök. De flesta respondenter på *Semiramis* uppger ”*umgås med vänner*” (n4) och ”*dansa*” (n4). Det är därmed relativt få som explicit anger sex, förälskelse eller förhållande som ett skäl till sitt besök, vare sig jag tittar på samtliga eller enbart på *Semiramis* respondenter. På *Semiramis* anger ingen respondent variabeln ”*träffa någon att bli förälskad i*” eller ”*träffa någon för ett förhållande*”. Alternativet ”*träffa en sexpartner*” anges av en respondent, före ”*träffa nya människor i allmänhet*” som angavs av två. Det verkar alltså inte vara av störst vikt att – uttalat – träffa en partner på de undersökta etablissemangen.

Diagram 2 – Mina förväntningar på (återkommande) besöket är att... (n95, flerval)

Mönstret håller i sig även hos de som besöker en given arena en återkommande gång. En viss skillnad ligger i att fler anger *alkohol* som skäl till besöket, liksom att *träffa en sexpartner*. På *Semiramis* anger merparten alternativet ”*umgås med vänner*” (n11) och ”*dansa*” (n9). Sex respondenter anger ”*dricka alkohol*” och fem anger ”*träffa nya människor i allmänhet*”. Blott fyra respondenter anger något av alternativet ”*träffa någon att bli förälskad i*”, ”*träffa en sexpartner*” eller ”*träffa någon för ett förhållande*”. Det är alltså något fler som uppger ett sexuellt syfte när man besöker platsen en återkommande gång. Det är emellertid få respondenter som uppger förälskelse, sex eller förhållande som ett av skälen till besöket. På *Semiramis* verkar sex inte ha samma framträdande roll som på de andra etablissemangen. Det går även här att skönja trenden att alkohol spelar en viss roll hos återkommande besökare.

Jag fortsätter framställningen med en sammanställning över svaren på ovanstående två första frågor, indelat i variablerna *kön* och *förstagångs-* respektive *återkommande* besökare samt återgivet i absoluta tal. Här ger jag även en förklaring till hur rutt Tabellen ska läsas. Varje variabel skiljs åt från nästa variabel med ett snedstreck (/). Vad gäller övriga variabler stämmer de rätt väl överens med fördelningen bland respondenter och inga särskilda trender går att se med säkerhet. Jag avstår således från att redogöra för denna del av materialet i visuell form.

Överst i rutan: förstagångsbesökare, **nederst** i rutan: flergångsbesökare
Flervalssvar, det vill säga en respondent kan uppge flera svar

Kön: Kvinnor/män/annat

Diagram 3 – **Mina förväntningar på besöket är att...** (n146)

	Umgänge vänner	Nya människor	Dansa	Alkohol	Förälskelse	Sex	Förhållande	Annat
Kön	8/13/0 26/24/2	6/9/2 9/19/0	9/6/2 12/15/1	5/4/2 7/13/1	1/2/0 4/3/0	5/2/0 8/14/1	1/0/0 3/2/0	2/1/0 7/6/1

Här vill jag peka på ett par tendenser – för tydlighetens skull har jag markerat dessa platser i **fetstil** för män och *kursiverad* stil för kvinnor ovan och beskriver dem även i löpande text nedan. Dessa tendenser ska enligt min mening här enbart betraktas som förslag på fördjupade studier i framtiden.

Fler *män* besöker nöjesetablissemangen för att *umgås med vänner* (13 män mot åtta kvinnor bland förstagångsbesökarna), *träffa nya människor* (nio män mot sex kvinnor bland förstagångsbesökarna och 19 män mot nio kvinnor bland återkommande besökare) och för *förälskelse*, medan fler *kvinnor* bland *förstagångsbesökarna* vill *dansa* (nio kvinnor mot sex män) eller hitta en *sexpartner* (fem mot två) vilket stämmer överens med tidigare forskning (t.ex. Reingle et al, 2009; Traeen & Hovland, 1998). Tendensen är dock omvänd hos återkommande besökare just vad gäller dans och sex. Det måste här påpekas att de som uppger sig leva i en relation också kan förvänta sig sex, och uppger detta i enkäten. Det kan dock handla om sex med nuvarande partner och inte med någon ny person som eventuellt träffas på nöjesetablissemangen, vilket har påtalats av några respondenter i samband med datainsamlingen.

Det är i alla avseenden intressant att framöver närma sig frågan om mäns tendens att söka efter förälskelse och kvinnornas efter sex. Möjligen kan det här

finnas intressanta samband till det som Forsberg (2006) kallar för det romantiska kärlekskomplexets upplösning, och att kvinnorna är möjligen i färd med att förändra innebörden i begreppet respektabilitet.

Diagram 4 - Hur lätt har du för att träffa partners för förälskelse, sex eller förhållande - absoluta tal (n146)?

Kön: Kvinnor/män/annat

	Mycket lätt	Ganska lätt	Ganska svårt	Mycket svårt	Aldrig haft partner	Frågan ej relevant
Kön	19/16/2	23/27/1	12/16/3	3/8/2	0/1/0	5/7/1
<i>Förstagångsbesök</i>	14 (n37)	15 (n51)	12 (n31)	5 (n13)	1 (n1)	4 (n13)

Det råder en jämn fördelning mellan kvinnor och män, där de flesta anser att de har det *mycket* eller *ganska lätt* att träffa en partner. De som svarar att frågan inte är relevant är enligt mitt antagande sannolikt personer som lever i pågående relationer och som inte avser att hitta en ny eller ytterligare en partner. *Förstagångsbesökarna* redovisas längst ner i tabellen och i klump, det vill säga inte könsuppdelat (total population inom parentes för jämförelsen).

Diagram 5 - Bedöm sannolikheten att du kommer att träffa någon att bli förälskad i, en sexpartner eller någon för ett förhållande ikväll – fördelat på kön (skala 1-10, där 1 är lägst och 10 högst, 11= ej relevant) (n146)

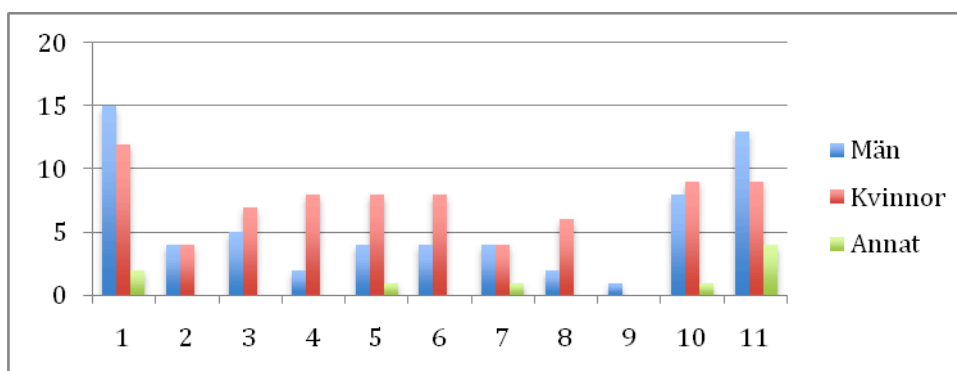
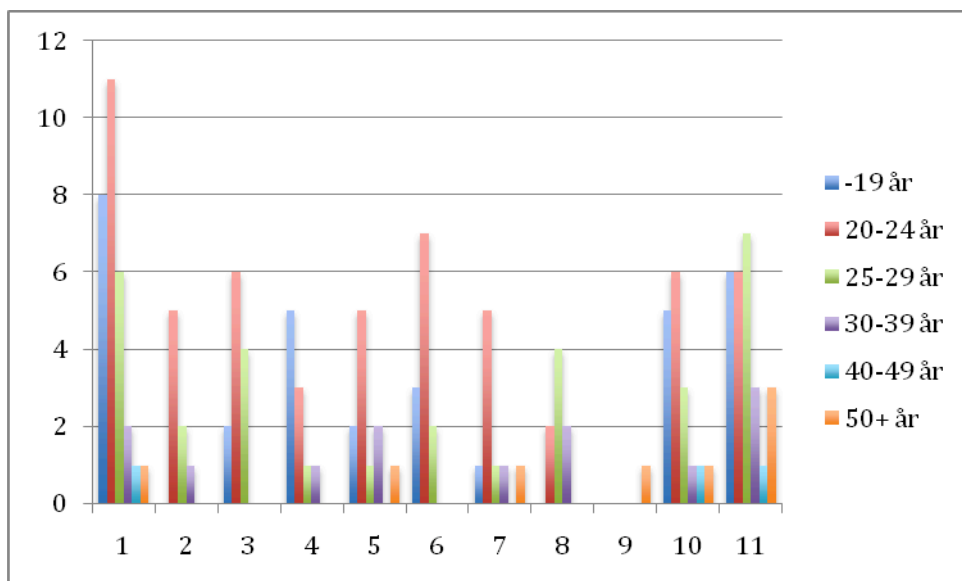
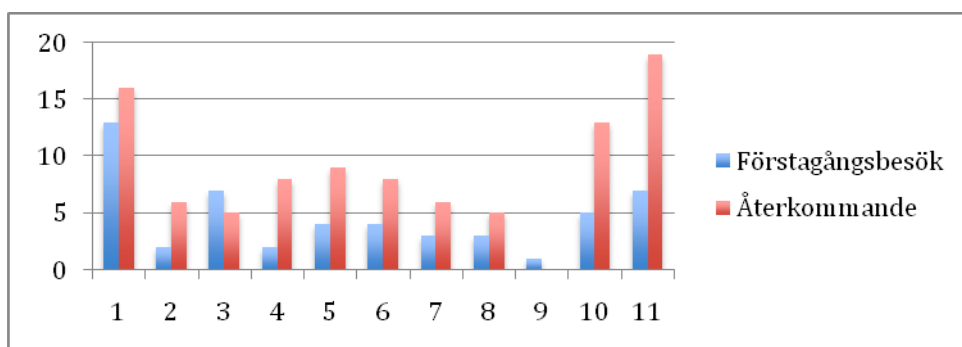

Diagram 6 - **Bedöm sannolikheten att du kommer att träffa någon att bli förälskad i, en sexpartner eller någon för ett förhållande ikväll – fördelat på ålder** (skala 1-10, där 1 är lägst och 10 högst, 11= ej relevant) (n146)

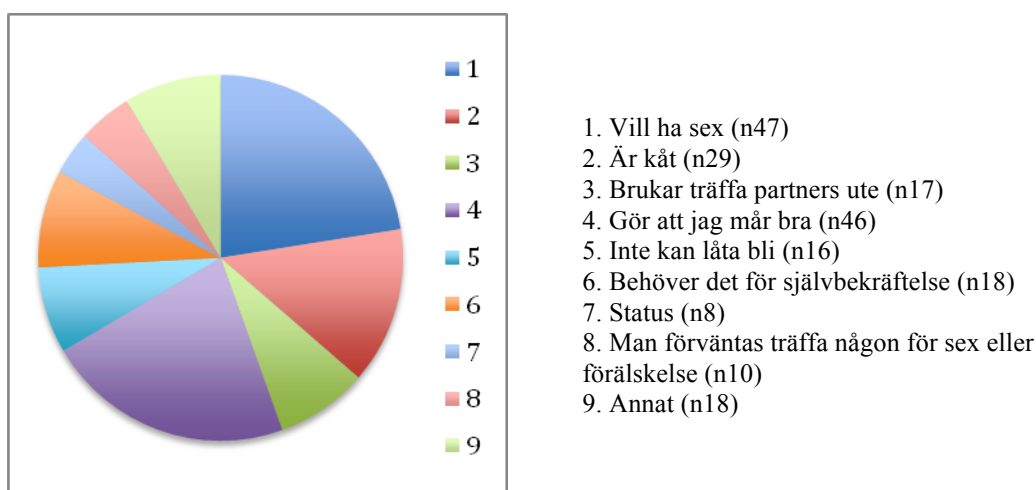
Det är ett mindre antal respondenter som skattar sannolikheten att träffa en partner under den aktuella kvällen som mycket hög, medan de flesta placerar sig i den nedre halvan, med en låg eller medellåg uppskattad sannolikhet att träffa en partner. Även de som uppger relationsstatus singel/ensamstående ligger fördelade på liknande sätt, medan de som uppger annan relationsstatus tenderar snarare att lägga sig på 1, 10 alt. 11, som betyder att frågan inte är relevant.

Diagram 7 - **Bedöm sannolikheten att du kommer att träffa någon att bli förälskad i, en sexpartner eller någon för ett förhållande ikväll – fördelat på förstagångs- resp. återkommande besökare** (skala 1-10, där 1 är lägst och 10 högst, 11= ej relevant) (n146)

Vad gäller förstagångsbesökare i relation till återkommande besökare finns det möjligen en viss tendens till att förstagångsbesökarna bedömer sannolikheten att träffa en partner för sex, relation eller kärlek som lägre, med relativt sett fler placeringar på 1.

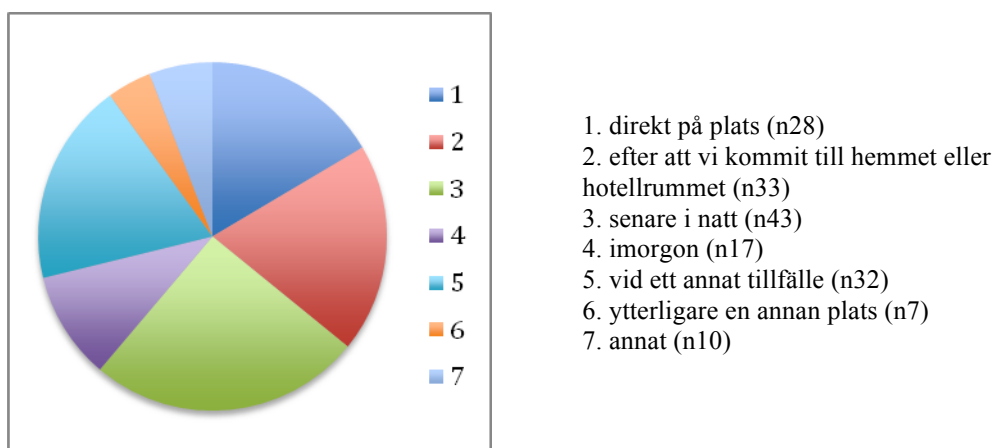
Diagram 8 – När jag går ut och vill träffa en partner, är det för att jag...
(n119, flerval)?

De flesta uppger ”vill ha sex” och ”gör att jag mår bra” som sitt skäl att i allmänhet besöka nöjesetablissemang. Ett visst antal uppger även ”är kåt” eller ”brukar träffa partners ute”, ”inte kan låta bli” eller ”behöver det för självbekräftelse”. Vidare, av Semiramis 27 respondenter uppger var tredje (n9) ”vill ha sex”, var fjärde (n7) ”är kåt” och var femte (n5) ”brukar träffa partners ute” samt ”behöver det för självbekräftelse”. Den största variabeln utgörs emellertid av variabeln ”gör att jag mår bra”, som anges av drygt hälften (n14). Här skiljer sig besökarna på Semiramis inte nämnvärt från populationen i sin helhet, annat än att det procentuellt sett finns fler som uppger ”vill ha sex” eller ”är kåt”.

Det växer fram delvis en motstridig bild av respondenternas förhållande till besöket på nöjesetablissemangen. Å ena sidan är respondenterna ganska tydliga med att sex eller välbefinnande ligger i främsta rummet. Samtidigt uppgav tidigare flera respondenter umgänge med vänner, att träffa nya människor och dans som de tyngsta skälen till besöket, och inte sex i första hand (detta gäller såväl populationen i sin helhet som Semiramis besökare specifikt). Är det därmed möjligt att anta att sex inte primärt är ett huvudskäl till besöket? Å andra sidan kan svaren i det senaste diagrammet ge stadga åt antagandet att om man ändå träffar någon, så är sex viktigt, parallellt med välbefinnande, vilket i sig ligger i linje med Reingle et al (2009). Möjligen kan även ovanstående svar visa på att sex uppfattas som vägen till kärlek, vilket Traeen & Hovland (1998) konstaterar, men att detta ligger på en för många omedveten nivå, därav motstridigheten i resultaten. Dessvärre ges i frågan ovan inga andra alternativ vad beträffar relationer, och frågan kan därmed bli svår att tyda, för respondenten och för mig som forskare när jag tar mig an svaren på frågan. Detta föranleder en diskussion om frågans, eller frågornas konstruktion, och därmed validiteten (Djurfeldt, Larsson, Stjärnhagen, 2003). Det är vidare också en svårighet att förstå skillnader i svarsalternativ som ”vill ha sex” eller ”är kåt”, eller vad varje unik respondent lägger för innebörd i ord som självbekräftelse, att må bra eller status.

Diagram 9 - När jag väl har träffat en partner vill jag att vi har sex... (n118, flerval)?

Det tydliga här är att de allra flesta tänker sig *sex inom ett dygn*, främst under den natt som redan påbörjats. Detta gäller både förstagångsbesökare och återkommande besökare samt respondenter som angivit förälskelse, sex eller förhållande som ett av sina skäl till besöket på nöjesetablissemanget (redogörs utan särskilt diagram). Av Semiramis besökare (n27) uppger tio att de vill ha sex ”*efter att vi kommit till hemmet eller hotellrummet*” respektive ”*senare i natt*”. Fem uppger ”*vid ett annat tillfälle*” och fyra ”*direkt på plats*”.

Hur ska då svaren tolkas? De flesta uppger alltså att man vill ha sex direkt på plats, direkt efter ankomst till hemmet eller hotellrummet eller senare i natt. De två sistnämnda alternativen är emellertid problematiska, då de kan tolkas innebära samma sak för respondenten. Det skulle även kunna gälla för nästa alternativ, ”*imorgon*”. För att förstå när exakt i tid respondenterna skulle vilja ha sex skulle det krävas kompletterande kvalitativ datainsamling.

Det är i alla avseenden mycket tydligt att när tre av fyra respondenter tänker sig ha sex under den kommande natten eller dygnet. Här är hemmet en av platserna för sex, vilket ligger i linje med Tikkanen (2008). Det är en utmaning att utveckla effektiva metoder för förbyggande arbete ifall en stor del av de sexuella mötena äger rum i det privata och otillgängliga hemmet, i synnerhet efter en kväll som präglas av alkoholkonsumtion. Detta är således en viktig fråga att diskutera både inför och i samband med vidare studier inom detta fält.

En skillnad som går att skönja mellan *Semiramis* och den totala populationen handlar om att respondenterna i mindre grad vill ha sex direkt på *Semiramis*, jämfört med de andra nöjesetablissemanget. En reflektion är att arenan befinner sig närmare besökarnas bostad (en stadsdel i Malmö som präglas av att boende till sin karaktär ofta liknar de besökare på *Semiramis* som deltagit i studien) jämfört med andra arenor, som möjligen i större utsträckning lockar besökare från andra stadsdelar eller kommuner. Eftersom respondenterna inte uppger bostadsort på stadsdelsnivå är det omöjligt att styrka en sådan slutsats, men värt att komma ihåg inför framtida forskning.

Vid analysen av svaren på frågan huruvida man oftast vill ha sex vid ett enda tillfälle eller inte (n118) svarar nästan en av fyra att de oftast *vill* ha sex vid *ett enda tillfälle*, medan tre av fyra svarar att de oftast *inte* vill ha sex vid ett enda

tillfälle. Kanske handlar det även här om synen på sex som en väg mot kärlek (Traeen & Hovland, 1998).

Diagram 10 – När jag har träffat en partner hoppas jag på följande – absoluta (n89)?

Kön: Kvinnor/män/annat

	<i>kk-relation</i>	Kärleksrelation	Äktenskap	Familjebildning	annat
Kön	14/15/1	25/32/2	4/4/0	3/1/1	2/9/0
Förstagångsbesök	11 (n30)	24 (n59)	3 (n8)	2 (n5)	3 (n11)

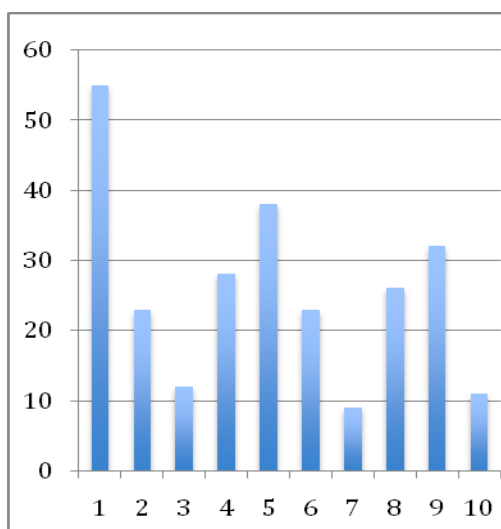
Syftet med den här frågan är att undersöka det sexuella mötets framtid bortom det närmaste dygnet. Det står klart att de flesta hoppas på en **kärleksrelation**, men att andelen respondenter som hoppas på en så kallad *kk-relation* också är hög. En något högre andel *män* (n32 mot n25) uppger förhoppningen på en kärleksrelation (jämför Traeen & Hovland, 1998). Däremot är det få som tänker i termer av äktenskap eller familjebildning (jämför Forsberg, 2006). Förstagångsbesökarna redovisas i klump (total population inom parentes för jämförelsen).

Semiramis besökare hoppas i nästan hälften av fallen (n12) på en kärleksrelation, medan åtta uppger en *kk-relation*. Det är siffror som stämmer väl överens med siffror gällande hela populationen.

Vet respondenterna på vilket sätt de ska ha sex? 118 respondenter besvarar frågan med antingen *oftast* (n51), *alltid* (n 43), *ibland* (n10), *sällan* (n8) och *aldrig* (n6). På följdfrågan svarar (n 43 - här har det skett ett rejält internt bortfall!) ungefär hälften att de *brukar* ha sex på det/dessa sätt. Nio uppger att de *vill* ha sex på det/dessa sätt. Ett fåtal uppger övriga alternativ, som att man *sett det på film/TV/tidning* (n6), *annat* (n4) eller att *tidigare partners* har velat ha sex på det/dessa sätt (n2). Syftet med frågorna är att undersöka ett slags föreskriven kunskap om sexuell praktik, snarare än att ta reda på vilka sextekniker som respondenterna ämnar tillämpa.

På frågan om vilken slags sexuell teknik respondenterna tillämpat allra mest tidigare (n117, flerval) uppges att man oftast idkat *samlag* (n73), *kyssar/hångel* (n40), *ömsesidig stimulering med händer* (n30), *oralsex* (n26), *petting/förspel* (n22) och *analsex* (n14). 20 respondenter uppger alternativet *annat*.

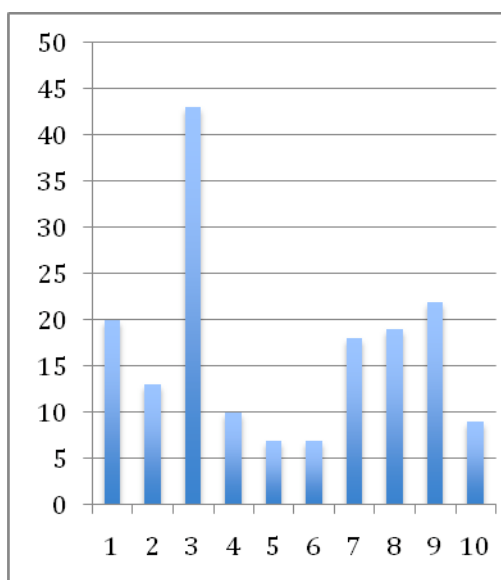
Diagram 11 – Jag vet att vi kommer att ha... (n 117, flerval):

1. samlag
2. oralsex
3. analsex
4. petting/förspel
5. kyssar/hångel
6. ömsesidig stimulering med händer
7. nej - jag vet inte
8. det beror på partnern
9. det beror på situationen
10. annat

Svaren presenteras i den ordning som svarsalternativen presenterades på pekskärmen. *Samlaget* uppges av flest, följt av *kyssar/hångel*, *petting/förspel*, *oralsex* och *ömsesidig stimulering med händer*. *Oralsex* anges av en relativt liten andel respondenter med tanke på att mellan 59 och 70 % av ungdomar i senare delen av gymnasiet har erfarenhet av oralsex (Forsberg, 2006). En stor del respondenter låter *partnern* alternativt *situationen* avgöra sexuell praktik, att jämföra med Marston & King (2006). Alternativens ordning kan i efterhand anses vara utformat på ett samlagsnormativt sätt, vilket möjligen kan innebära en snedvridning.

Diagram 12 – Jag vet att vi INTE kommer att ha... (n115, flerval):

1. samlag
2. oralsex
3. analsex
4. petting/förspel
5. kyssar/hångel
6. ömsesidig stimulering med händer
7. nej - jag vet inte
8. det beror på partnern
9. det beror på situationen
10. annat

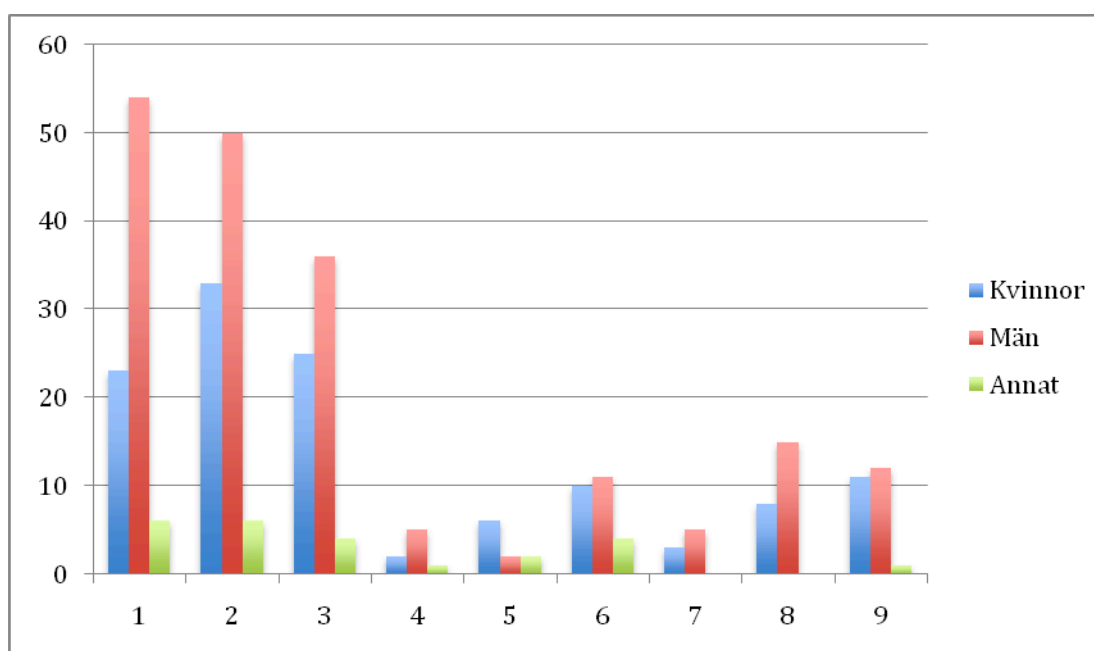
Här dominerar *analsex* över alla andra sexuella uttryckssätt och förefaller vara av relativt ringa intresse hos respondenterna – antalet svar i detta och föregående diagram stärker antagandet att analsex inte är lika populärt som de andra sexteknikerna. Tidigare forskning bekräftar bilden. Så har analsex erfarits av mindre än 20 % av gymnasieeleverna (Forsberg, 2006). Möjligen kan det i detta

läge vara på sin plats att ställa frågan vilka de respondenter är som skulle välja analsex, mot bakgrund av Ibanez et al (2010) som visar på ett samband mellan analsex och sexuellt risktagande i övrigt samt social utsatthet, åtminstone i ett amerikanskt perspektiv. Intressant är också att *samlaget* kommer på andra plats av de föreslagna sexuella uttryckssätten, före *oralsex*. Även här låter en stor del respondenter partnern alternativt situationen avgöra sexuell praktik (jämför Marston & King, 2006). Vidare, en reflektion som väcks hos mig handlar om att respondenterna lämnar ett svar på ovanstående frågor, vilket kan tolkas som att de flesta har en bild av sätten de kommer att ha sex på, alternativt inte kommer att ha sex på. Detta stärks även av svaren på den tidigare ställda frågan huruvida respondenterna vet hur de vill ha sex. Måhända är detta ett uttryck för ett sexuell script (Simon & Gagnon, 1984).

Utslaget på kön (presenteras inte med hjälp av diagram) uppger något fler män (n28) än kvinnor (n25) att de kommer att ha *samlag*, och fem kvinnor uppger att de kommer att ha *analsex* jämfört med sex män. 16 kvinnor uppger *petting/förspel*, jämfört med elva män, och lika många män som kvinnor, 19, uppger *kyssar/hångel*. Nästan dubbelt så många kvinnor (n15) som män (n8) uppger *ömsesidig stimulering med händer*. Något fler män (n15) än kvinnor (n11) uppger att det *beror på partnern*, medan det omvända råder avseende *situationen* (kvinnor n18, män n13). Liknande tendenser syns i frågan om vad man inte kommer att ägna sig åt sexuellt, utom frågan om situationen, där dubbelt så många män (n14) som kvinnor (n7) uppger att sexuell handling avgörs i situationen.

Semiramis besökare uppger samlag (n11), kyssar/hångel (n10), ömsesidig stimulering med händer (n9), petting/förspel (n8) och oralsex (n7). Nio tror att det beror på situationen. Elva uppger att de inte kommer att ägna sig åt analsex, fem åt oralsex och fyra åt samlag. Allmänt sett stämmer dessa siffror överens med dem för hela populationen.

Diagram 13 – Jag förväntar mig att sex kommer att kännas ... (n114, flerval)

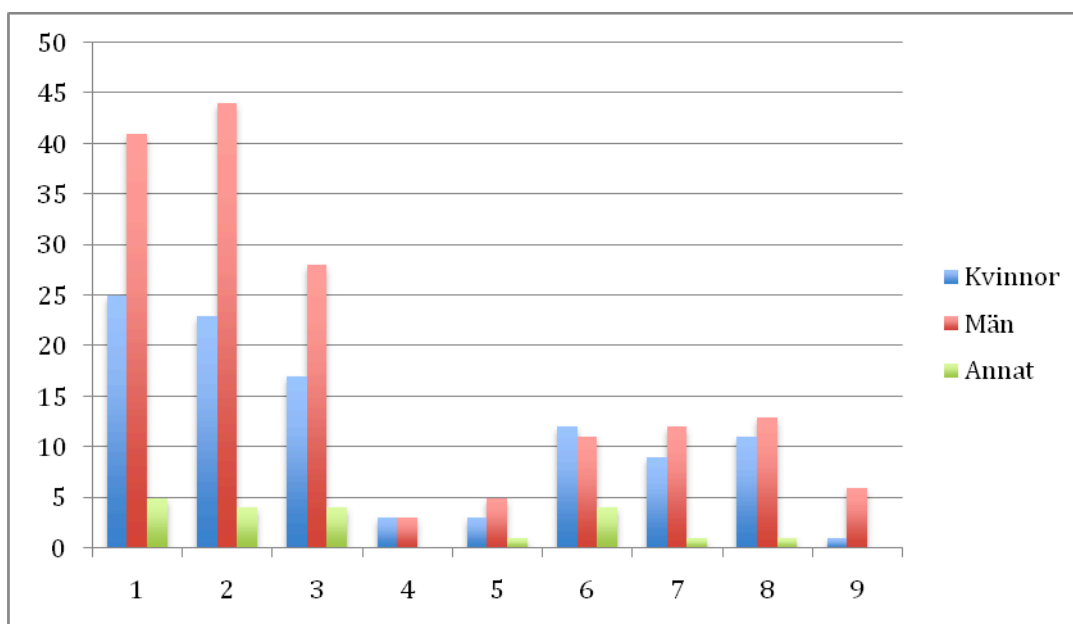
Många anger ”skönt” eller ”häftigt” (1), och många anger även ”behagligt” eller ”roligt” (2). Vidare är även ”glatt” eller ”känslösamt” frekvent angivna alternativ

(3). ”Tråkigt” (4), ”motvilligt” (5), ”ledsamt” eller ”obehagligt” (6) och ”vet inte” (7) anges av ett fåtal respondenter, medan ”det beror på partnern” (8), ”det beror på situationen” (9) anges av något fler. Observera att de staplar som presenterar två valmöjligheter, som exempelvis ”skönt” eller ”häftigt”, har slagits ihop. Dessa staplar kan därmed uppfattas som avsevärt mycket högre än de staplar där enbart en valmöjlighet presenteras, som t.ex. ”tråkigt”. Detta är gjort för att förenkla åskådliggörandet av svaren, då de valmöjligheter som presenteras gemensamt kan betraktas som näraliggande (om än inte identiska). Eftersom så många valt de positivt laddade valmöjligheterna, och relativt få de mer negativt laddade, anser jag det vara relevant att presentera resultaten på detta sätt.

Det är alltså slående att den absoluta majoriteten ser fram emot den sexuella upplevelsen med någon man mött på nöjesetablissemangen. Det är samtidigt väldigt få som anger negativa känslor i samband med sex i detta sammanhang. Det är naturligtvis svårt att exakt veta hur varje respondent tolkat begrepp som ”känslösamt” eller ”ledsamt” men antagandet att de tolkat dessa ungefär så som dessa ord vanligen tolkas bör ligga nära till hands. Ett aber är huruvida sex tolkas som synonymt med samlag, vilket inte går det att utröna här. En intressant tendens, som dessvärre är problematisk att tolka med tanke på ett otillräckligt antal svar är den att män i större grad tror att sex kommer att kännas positivt i någon form, medan färre kvinnor tror så. Häggström-Nordin (i Forsberg, 2006) drar en liknande slutsats när hon ser att unga män oftare varit nöjda med sitt första samlag. Däremot försvinner skillnaden mellan könen avseende det senaste samlaget.

De flesta är även positiva till oralsex, i synnerhet i rollen som tagande part (ibid.), men män är oftare nöjda med att ha idkat oralsex. Vidare går det att skönja en tendens i min studie att män i större grad tror att sex kommer att kännas tråkigt, medan kvinnor tror att det kommer att upplevas som motvilligt. Även tendensen att män i större grad tror att partnern kommer att avgöra upplevelsen av sex går att urskilja. Detta bekräftar föregående resultat. Forsberg (2006) åberopar en studie som visar att flickor oftare går in i ett ”ordentligt kärleksförhållande till en pojke eller ung man” (ibid., s 47) och på så sätt vill skydda sig mot ”attacker” från andra unga män. Mot bakgrund av detta kan man spekulera i huruvida unga män idag, tio år efter att den åberopade studien publicerats, börjat ändra sin attityd gentemot kvinnor genom att i jämlikhetens namn ta större hänsyn till kvinnans önskemål. Å andra sidan kan det lika gärna handla om att kvinnan traditionellt ges ansvar för sexualiteten (Ekstrand, 2008) och att det även blir aktuellt vid mannens upplevelse av sex. Med andra ord: känns sex tråkigt är det kvinnans ”fel” och upplevs sex positivt beror det främst på kvinnans förmåga att skänka mannen njutning.

Diagram 14 – En vecka senare kommer det att kännas... (n114, flerval):

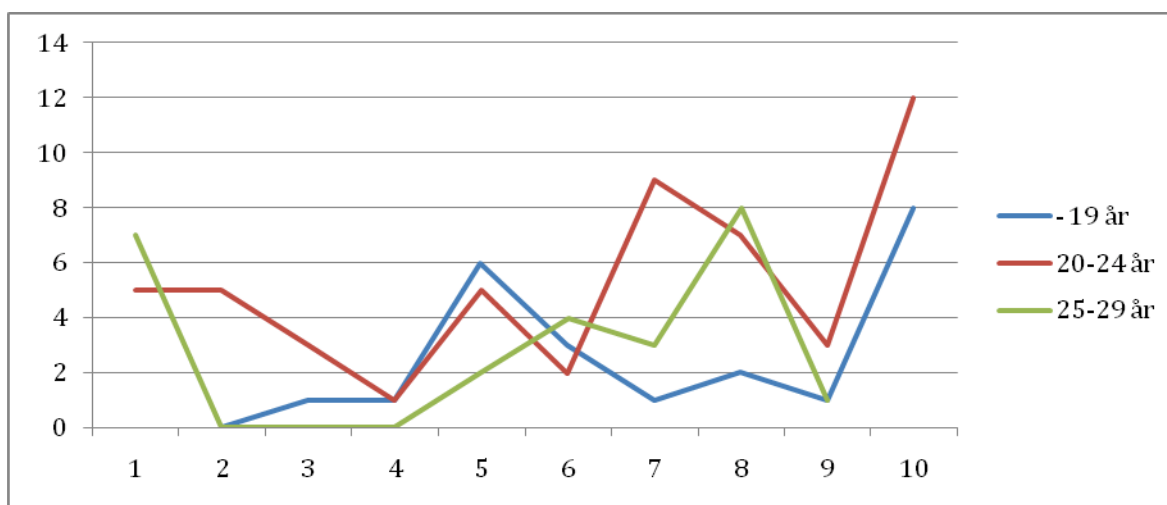
Skillnaderna är inte stora här, fortfarande anger flera respondenter ”skönt” eller ”häftigt” (1), ”behagligt” eller ”roligt” (2) samt ”glatt” eller ”känslösamt” (3), medan ”tråkigt” (4), ”motvilligt” (5), ”ledsamt” eller ”obehagligt” (6) och ”vet inte” (7) anges av ett fåtal respondenter. Valalternativen ”det beror på partnern” (8) och ”det beror på situationen” (9) anges av något fler men fortfarande tämligen få respondenter, i likhet med förra diagrammet.

Möjligen kan man se en viss minskning av de positiva förväntningarna hos män och en viss ökning av osäkerheten kring upplevelsen genom val av ”vet inte”. Ökar därmed de sämre känslorna när det gått en viss tid efter sex med en partner man mött på ett nöjesetablissemang?

På frågan (presenteras inte med hjälp av diagram) *hur man fått kunskap om olika sätt att ha sex på* (n114, flerval) uppger 51 *egen erfarenhet*, 32 en *bra sexualundervisning*, 29 att man *porrsurfar* och lär sig om sex på så sätt, 25 att man pratar mycket med *kompisar och vänner*, 18 att man läser *böcker och tidningar* om sex, 13 att man söker rådgivning om sex på *internet* via t.ex. frågelådor och sex informanter uppger att man diskuterat sex med en *kurator*. 14 uppger *annat* som alternativ.

De stora vägarna till kunskap som anges är alltså egen erfarenhet, pornografi, vänner och kompisar och sexualundervisning, i nämnd ordning.

Diagram 15 – Jag kommer att kunna påverka på vilket sätt vi ska ha sex (skala 1-10) (n114)

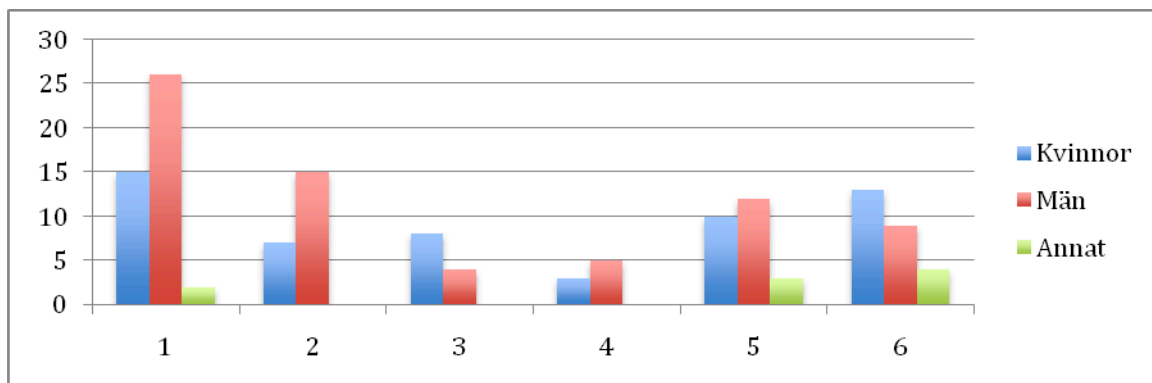
Denna och de närmast kommande frågorna syftar till att besvara frågeställningen om respondentens förmåga att minska riskerna att smittas av en STI genom att bedöma egen förmåga att påverka den sexuella handlingen. När bedömningen sker enligt en skalmodell där 1 innebär att man *inte alls* kan påverka, och där 10 innebär att man *fullständigt* kan påverka, och ställt i relation till ålder, placerar sig respondenterna på ovanstående sätt (ålderskategorierna 30-39 år, 40-49 samt 50+ har inte beaktats p.g.a. ett mycket lågt antal respondenter). De flesta av 20-åringarna och äldre placerar sig ganska högt på skalan, medan tonåringarna lägger sig en bit lägre, vilket sannolikt ska tolkas som att åldern kan påverka upplevelsen av förmågan att påverka sexuell praktik.

På följdfrågan (presenteras inte med hjälp av diagram) om man *kommer att kunna påverka sätten att ha sex* (n114, flerval), och vid en specifik redogörelse för hur kvinnor respektive män svarat, visar det sig att både kvinnor och män väljer i störst utsträckning valmöjligheten *”sex är lätt att prata om”* (n23 respektive n26) och *”jag vad jag vill”* (n27 respektive n23). Därefter kommer valmöjligheterna *”det är lätt att ställa krav”* (n11 respektive n10) och *”jag kommer att ha druckit alkohol”* (n13 respektive n16). Få tror däremot att de kommer att tänka att *”det är oviktigt vad partnern vill”* (n4 respektive n1), samt *”vet inte”*, *”annat”* eller inte vill svara på frågan.

På skalfrågan (presenteras inte med hjälp av diagram) om respondenten bryr sig om vad andra i ens omgivning tycker om olika sätt att ha sex, där 1 betyder att man inte bryr sig alls om vad andra tycker, och där 10 betyder att man fullständigt bryr sig om vad andra tycker, placerar sig merparten (n113) på antingen ett (n40) eller tio (n22). Ett fåtal individer placerar sig också i den nedre delen av skalan. Det intressanta här är vad de respondenter som svarar att de fullständigt bryr sig om vad personer i omgivningen tycker om olika sätt att ha sex på tänker. Frågan kan sannolikt tolkas på flera olika sätt, exempelvis mot bakgrund av Marston & King (2006) som alltså konstaterar att partnern kan utgöra en stor påverkan på de egna valen. Här krävs det kvalitativ fördjupning för förståelsen av detta mönster. Möjligen uppfattar många också den egna förmågan att påverka som hög, samtidigt som partners tillskrivs en betydelse. Även detta är ett mycket intressant område att forskare vidare inom, i alla fall gällande det som utgör spänningsfältet mellan egen och partners vilja.

På följdfrågan (presenteras inte med hjälp av diagram) om varför man bryr sig om vad andra i omgivningen tycker om olika sätt att ha sex på svarar respondenterna (n112) oftast att det är *oviktigt*, det vill säga att andras åsikter inte spelar någon roll (n28), att man *inte vet vad man ska svara på frågan* (n26), att man *kommer att ha druckit alkohol* (n9) och att *det är svårt att ställa krav vid sex* (n12). 24 respondenter uppger *annat* som alternativ.

Diagram 16 - Jag brukar tänka på att minska riskerna att smittas av en könssjukdom (n110):

Högst andel säger att man *alltid* (1) tänker på att minska riskerna, därefter kommer alternativen *oftast* (2) och *aldrig* (5), för att följas av *ibland* (3) och *sällan* (4). (6) innebär att svar *ej* getts.

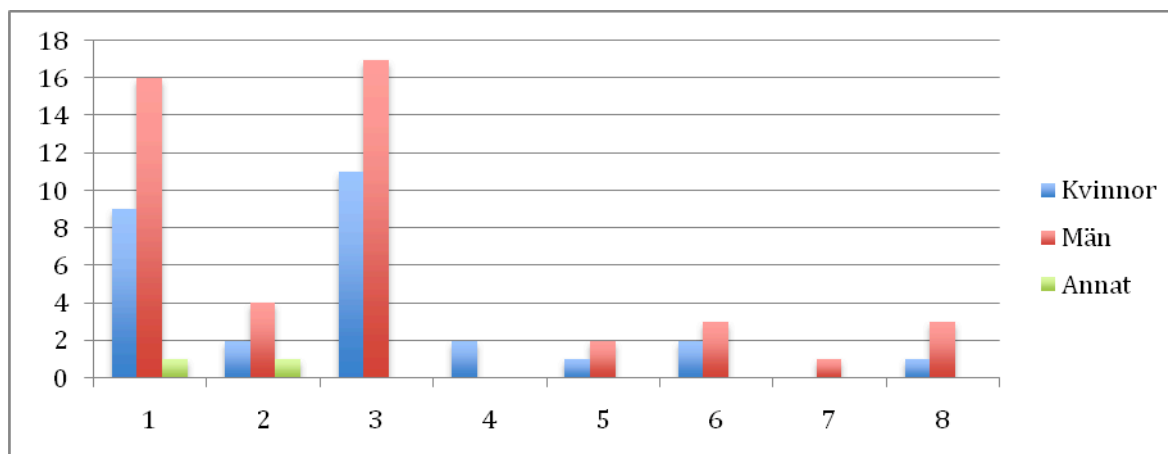
På följdfrågan (presenteras inte med hjälp av diagram) om *man kommer att minska riskerna att smittas av en könssjukdom ifall man **under kvällen** träffar en partner för sex, förälskelse eller förhållande* svarar respondenterna (n110) att 76 stycken (kvinnor n29, män n45, annat n3) kommer att göra det, medan 34 stycken (kvinnor n14, män n17, annat n3) *inte* kommer att göra det. *Semiramis* besökare (n22) uppger i 17 fall att man kommer att minska riskerna, medan fem uppger att de *inte* kommer att göra det. Det är siffror som överensstämmer med siffrorna för hela populationen. En tolkning av att så pass många svarar att de inte kommer att minska riskerna för smitta kan vara att kondom anses som stämplande och som en misstroendeförklaring (Marston & King, 2006). Något fler män uppger att de kommer att minska riskerna för smitta, vilket motsäger exempelvis Ekstrands (2008) slutsatser att kvinnor förväntas bära huvudansvaret för preventionen.

På frågorna om vilken könssjukdom respondenten tänker på (presenteras inte med hjälp av diagram) uppger de flesta *klamydia*, följt av *HIV*, *herpes* och *syfilis*. 16 respondenter uppger att de har en könssjukdom idag (n110), av dessa uppges klamydia i flest fall, följt av HIV, gonorré, kondylom och annan könssjukdom. Sju vet inte om de har en könssjukdom. 22 av de övriga respondenterna (n94) uppger att någon gång har haft en könssjukdom, medan sex inte vet. De flesta således svarar att de vare sig har idag eller tidigare har haft en könssjukdom, vilket naturligtvis kan betyda både att man de facto vet att så är fallet, eller att man antar att det är så, möjligen utan att ha testat sig.

Vem, enligt respondenterna, bedöms komma att föreslå kondom ifall man träffar en partner under kvällen (n76)? På frågan om det är troligast att **respondenten** kommer att föreslå kondom eller annan säkrare sexteknik, eller om det är

partnern som kommer att göra det svarar en klar majoritet (n55 av n76) att man **själv (respondenten)** kommer att göra det. Även på *Semiramis* ser det likartat ut - nästan fyra av fem uppger att de själva kommer att föreslå kondom. I detta sammanhang är det läge att återigen påminna om Marston & Kings (2006) slutsats att partnern har en avgörande betydelse för sexuellt beteende. Det ger skäl till antagandet att man kan uppskatta sin förmåga att påverka sexuellt beteende på ett sätt, men att det faktiska utfallet kan bli annorlunda. Detta faktum utgör alltså ett intressant uppslag för fördjupade studier.

Diagram 17 - **Jag kommer att kunna föreslå kondom eller annan säkrare sexteknik för att...** (n55, flerval):

De allra flesta respondenter anger skäl som att (1) ”sex är lätt prata om” (n26) och (3) ”jag vet vad jag vill” (n28). De övriga alternativen är (2) ”det är lätt att ställa krav”, (4) ”det är oviktigt vad partnern vill”, (5) ”jag kommer att ha druckit alkohol”, (6) ”vet inte”, (7) ”jag vill inte svara på frågan” samt (8) ”annat”. Männens förefaller vara säkrare på sin ståndpunkt, men precis som i studien i övrigt är det även här påkallat att påminna om det ringa antalet svar, vilket föranleder försiktighet vid tolkningen av resultaten.

På frågan ”jag tror att min partner kommer att föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik för att...” (n21) svarar merparten att ”det är lätt att ställa krav”, ”vet inte” samt ”jag vet vad jag vill”. Det handlar här dock om ytterst få respondenter.

Det är i sammanhanget viktigt att problematisera påståendet ”sex är lätt att prata om”. Hur detta tolkas av respektive respondent är naturligtvis omöjligt att veta. Det kan röra sig om åtminstone två tolkningar: att det de facto är lätt att ta upp frågor om sex, om man betraktar samtal om sex som en teknikalitet, till exempel för att det finns tid, att det faller sig naturligt eller att det förväntas av en. Men det kan även tolkas som att det känslomässigt sett är enkelt att tala om sex, det vill säga att man inte uppfattar det som pinsamt, störande eller misstänkliggörande. Att det möjligen är så att män är mer säkra på sin sak är intressant. Hesse & Tutenges (2008) menar att män och kvinnor beskriver sina upplevelser på skilda sätt, vilket föranleder behov av fördjupad kunskap med särskilt fokus på genusaspekten. Denna aspekt har visat sig redan tidigare avseende företeelserna sex och förälskelse som drivkraft vid sökandet av en partner.

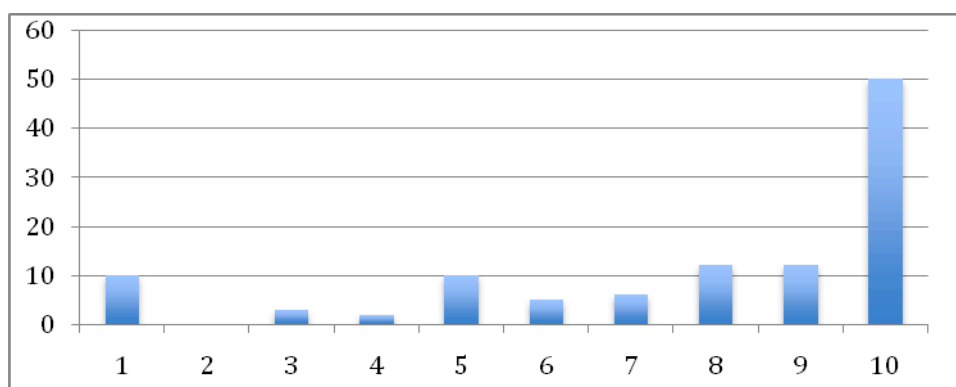
I detta läge i studien är antalet respondenter så pass lågt att det är svårt att överhuvudtaget analysera svaren, och även bortfallet är svåranalyserat, i synnerhet

med tanke på att antalet svar ökar igen senare i enkäten. På frågan om det är troligast att respondenten själv *inte* kommer att vilja använda kondom eller om det är troligast att partnern *inte* kommer att vilja använda kondom (n34) svarar emellertid 19, alltså flertalet, att *partnern* inte kommer att vilja använda kondom. Jag avstår från vidare redovisning av svaren på frågorna om kondombruk eller tillämpning av andra säkrare-sex-tekniker med anledningen av just det mycket ringa antalet svar.

Avslutningsvis presenterar jag respondenternas egen upplevelse av sina kunskaper om smittvägar, kondomer och andra preventivmedel, hur man undviker smitta vid sex men också vad man tror att eventuella kunskapsbrister kan bero på, vilken slags kunskap man önskar mer av och slutligen vilka kunskapskällor man känner till. Dessa resultat kommer inte att tolkas med hjälp av min teoretiska grund i Goffman i nästa kapitel, eftersom jag bedömer det inte vara relevant.

När respondenterna ombeds att placera sig på en skala där 1 innebär att man *inte alls* känner till *smittvägar* och där 10 betyder att man *fullständigt* känner till *smittvägar* ser det ut som följer (n136).

Diagram 18 – Jag känner till smittvägar (n110)

Det är kanske inte förvånande att många anser att det känner till smittvägar. Även här hade kvalitativ forskning, som mer i detalj undersöker hur den här kunskapen exakt ser ut, varit på sin plats, liksom att fördjupad kunskap om de respondenter som anser att de inte alls känner till smittvägar är angeläget. En korstabulering mot variabeln *kön* (presenteras inte med hjälp av diagram) visar att könsfördelningen är väldigt jämn utom den lägsta punkten på skalan, nummer 1, där männen överväger (kvinnor n2, män n7, annat n1), men där antalet svar är så pass lågt att någon närmare analys är vansklig.

Även på frågan (presenteras inte med hjälp av diagram) om *man känner till kondomer och andra preventivmedel* placerar sig den absoluta merparten på sex eller högre på skalan, och 66 respondenter (n110) placerar sig på tio. Tio respondenter placerar sig på ett, och könsfördelningen är jämn. Nästan snarlika placeringar äger rum som svar på frågan om man känner till *sätt att undvika smitta vid sexuell aktivitet*, där 64 (n110) placerar sig på tio.

Semiramis besökare placerar sig likaledes högt, och på frågan om man känner till smittvägar lägger sig sju respondenter på tio, medan åtta placerar sig på nio. Ytterligare fyra lägger sig på åtta. Här placerar sig fler respondenter strax under tio, till skillnad från populationen i sin helhet, där de flesta väljer tio. Detta väcker

frågor. Traeen & Hovland (1998) visar på att respondenter från det nöjesetablissemang som kännetecknas av okonventionell livsstil i högre grad uttrycker positiva attityder gentemot kondomer, vilket författarna tolkar som att man i större utsträckning förväntar sig sex med tillfällig partner. I detta fall väcks det frågor huruvida arenans sexuella karaktär, i likhet med Traeen & Hovland (ibid.) snarare kan skapa en viss osäkerhet kring hur man ska förhålla sig till sexuell praktik. Kanske handlar det om förväntningar på olika sexuella praktiker, bortom ett slags samlagsnorm, kanske också om vilka besökarna de facto är eller vad de önskar sig för sexuellt utbyte. Olika sexuella praktiker kan möjligen i sin tur väcka funderingar kring säkrare sex och hur dessa tekniker ska betraktas utifrån smittosynpunkt.

När respondenterna (n110, flerval) ombeds att ta ställning till skäl till varför man kan för lite vad beträffar att undvika könssjukdomar (presenteras inte med hjälp av diagram) anger flest (n30, män n18, kvinnor n10, annat n2) ”ointresse”, därefter anges ”bristande information” (n26, män n16, kvinnor n10), ”att det inte går att ha koll på allt” (n26, män n17, kvinnor n8) att ”jag kan bedöma om partnern har en infektion eller inte” (n18, män n7, kvinnor n10, annat n1) samt ”rädsla att misstänkas ha en sjukdom” (n9 varav män n7). Posten ”annat” utgör den största posten (n32, män n18, kvinnor n13, annat n1).

Ovanstående fråga väcker en rad funderingar som inte kan besvaras på annat sätt än genom en kvalitativ studie. Vad innebär exempelvis ”annat” för respondenterna, med tanke på att så många väljer det alternativet, eller för den delen ”ointresse”? Delvis kan resultaten förstås mot bakgrund av Marston & King (2006), som variabeln ”jag kan bedöma om partner har en infektion eller inte” och ”rädsla att misstänkas ha en sjukdom”. Att ett antal respondenter (n18 av n110) väljer alternativet ”jag kan bedöma om partnern har en infektion eller inte” bekräftar i viss grad både Lewins (2002) och Marston & Kings (2006) resultat om att människan inte alltid tänker rationellt utan kan förledas att tänka i termer av ”naturligt”, där en partner förmodat ”ur samma krets” blir till en garanti för avsaknad av sexuellt överförd smitta.

Den kunskap (presenteras inte med hjälp av diagram) som respondenterna anger som nödvändig (n110, flerval) är den om ”smittvägar” (n34, män n20, kvinnor n12, annat n2), den om ”sätt att undvika smitta vid sex” (n29, män respektive kvinnor n14, annat n1) samt den om ”kondomer och andra preventivmedel” (n18, män n8, kvinnor n9, annat n1). Återigen är posten ”annat” emellertid störst med 54 angivelser, varav 32 från män och 18 från kvinnor.

De tre största kunskapskällorna som man anser sig känna till för att inhämta mer kunskap (n110, flerval, presenteras inte med hjälp av diagram) är ”hemsidor” (n61, varav män n38, kvinnor n19), ”organisationer som RFSU eller RFSL” (n49, varav män n24, kvinnor n23) och ”ungdomsmottagning” (n40, varav män n23, kvinnor n15). Därefter kommer ”vänner/kompisar” (n28), ”hud- eller köns-mottagning” (n27), ”tidningar/tidskrifter” (n25) samt ”annat” (n20).

Respondenterna (n135) skulle lära sig mer om de fick ”mer information” (n36), och därefter ganska jämnt fördelat ”fördjupad information” (n24), ”samtal med en professionell” (n25), ”dryfta strategier och förhållningssätt, så att jag kan agera förnuftigare” (n27) samt ”annat” (n24).

Sammanfattning resultatdelen

Den undersökta gruppen, där merparten utgörs av män, är en grupp unga vuxna, mestadels under 30 år, boende i Malmö och dess kranskommuner, i de flesta fall heterosexuella, och i hälften av fallen ensamstående eller singlar. Var tredje respondent besöker etablissemang där datafångsten ägt rum för första gången.

Den största förväntningen i relation till besöket på den undersökta arenan uppges vara umgänge med vänner, att träffa nya människor i allmänhet och dans, samt i viss utsträckning alkohol hos de som besöker platsen en återkommande gång. Sex, förhållanden eller förälskelser som incitament till besöket förefaller vara av mindre betydelse. Vad beträffar specifikt sex och förälskelse uppges fler kvinnor sex och fler män förälskelse som sin sporre, men detta kräver en djupare analys för att kunna bestyrkas. När frågan ställs i mer allmänna ordalag, det vill säga varför man går ut för att träffa en partner, uppges oftast sex och välbefinnande som skäl. De flesta i den undersökta gruppen bedömer emellertid sannolikheten att träffa en partner som låg eller medelstor, särskilt de som besöker platsen för första gången. Den sexuella handlingen ska i de flesta fall äga rum inom det närmaste dygnet, var femte vill ha sex direkt på plats, och den sexuella kontakten ska mynna ut i kärlek eller en så kallad kk-relation, men inte ett äktenskap eller familjebildning. De vanligaste sexteknikerna förväntas vara samlag, kyssar och hängel samt petting och smeksex, men många uppges också att partnern eller situationen kan avgöra tekniken. analsex uppges vara en teknik de flesta vill välja bort vid en framtida sexuell kontakt, och oralsex förefaller att uppskattas mest av män. Den absoluta merparten ser fram emot ett framtida sexuellt möte och män bedömer det som mer sannolikt att det kommer att kännas positivt i någon form, jämfört med kvinnor. Det finns även en trend som visar att män tenderar att uppfatta sex som tråkigt och kvinnor som motvilligt. Det går att skönja en tendens till minskning av de positiva förväntningarna på sex en vecka senare, liksom att återkommande besökares förväntningar på sex tenderar att i något högre grad betecknas som tråkiga, motvilliga eller ledsamma.

Tonåringar tror i mindre grad att de kommer att kunna påverka sätt som de ska ha sex på, jämfört med de något äldre respondenterna, men överlag placerar de flesta sig relativt högt på skalan. Möjligen är kvinnor mer osäkra alternativt säkra, medan männen placerar sig mer mot mitten vid uppskattningar enligt skala. De flesta tänker alltid eller oftast på att minska riskerna att smittas av könssjukdomar, men det finns också en relativt stor grupp respondenter som uppges att de sällan tänker på att minska riskerna. Många uppges också att de inte kommer att minska riskerna under den aktuella kvällen, och relativt många uppges även att de inte vet hur de kommer att göra. De allra flesta uppges att de själva kommer att föreslå kondom, och de flesta uppges att sex är lätt att prata om och att respondenten vet vad den vill. En mindre andel tror att de kan bedöma huruvida en partner har en infektion eller ej, och de flesta uppges att de känner till smittvägar, även om ett mindre fåtal placerar sig lägst på skattningsskalan. Ointresse och brister i kunskap uppges som viktigaste skälen till om man kan för lite om hur man undviker könssjukdomar.

Diskussion

Jag har valt Erving Goffmans (2006) teoribildning om det dramaturgiska perspektivet för att bredda förståelsen av det empiriska underlaget i den här uppsatsen och lyfta diskussionen en nivå. Detta kapitel utgör således det andra steget i min analys av den insamlade empirin, där det första steget – kopplingen till tidigare forskning – påbörjats i föregående kapitel. Även här återges delar av tidigare forskning, så att läsaren lättare kan hänga med i mina tankegångar.

Inledningsvis vill jag spegla resultaten som besvarar frågan om respondenternas förväntningar på besöket mot Goffman och hans resonemang om framträdande, fasad och kollektiv representation. Genast blir det intressant att fundera kring betydelsen av faktorer som umgänge med vänner eller att träffa nya människor i allmänhet. Enligt Reingle et al (2009) är just umgänge med vänner ett av de främsta skälen till att besöka ett nöjesetablissemang, men vilken roll spelar i så fall umgänget för den enskilde? Både Traeen & Hovland (1998) och Andersson (2008) visar i sin forskning att mycket av det så kallade spelet, som bland annat syftar till att visa, eller bevisa, kvinnors respektabilitet och mäns virilitet respektive för att upprätthålla bilden av kön, riktas mot de egna vännerna, den krets man tillhör eller de som tillhör säkerhetsnätverket. Jag kan enbart spekulera huruvida respondenterna i studien uppfattar umgänge med vänner som just umgänge med någon man tycker om att göra trevliga saker i allmänhet. Eller om det handlar om samvaro med signifikanta personer, där respondenten är i färd med att forma en bild av det egna jaget, som man eller som kvinna, och där jakten på en partner utgör ett verktyg i denna skapandeprocess. Sannolikt är det sistnämnda inte något som ligger inom sfären för det medvetna för merparten av respondenterna. Det finns emellertid tecken som visar att *vännerna* spelar en roll för relationsskapandet på nöjesetablissemangen, vilket är antaganden jag gör utifrån min observationsanalys. Därmed finns det skäl att fördjupa sökandet efter de svar som denna frågeställning väcker.

När det gäller frågan om respondenten har lätt att träffa en partner ute, samt hur denne bedömer sannolikheten att träffa någon under den aktuella kvällen, förefaller Goffmans teorier om vardagslivets dramatik utgöra ett rimligt tolkningsverktyg. Vilken roll spelar *framträdandet* för att lyckas? För den händelse att framträdandet fungerar som ett medel för att träffa en partner vill jag tolka empirin som ett utslag för stor osäkerhet i hur man agerar på ett trovärdigt, övertygande sätt. Det vore i sin tur intressant att studera närmare denna eventuella osäkerhet. Mot bakgrund av Traeen & Hovland (1998) som noterade en viss förvirring hos besökarna på den nattklubb som betecknas som mer progressiv och med mer jämställd publik, är frågan relevant. Är det senmoderna samhället, med kärlekskomplexets upplösning (Forsberg, 2007) ett faktum som ställer människor inför nya utmaningar och situationer? Enligt Goffman kan mycket bestämmas i situationen och som ett resultat av sociala samspel. När klara regler ifrågasätts och nedmonteras, och när sanningar ändras är det måhända svårt att hitta vägledning. Kan förklaringen till det höga antalet osäkra respondenter ligga just här? Det är också värt att här återkoppla till det faktum att fler kvinnor uppger att de söker sex medan fler män uppger att de söker förälskelse. Möjligen kan även detta resultat hänga samman med kärlekskomplexets upplösning och ändrade strukturer i samhället.

Om man kort uppehåller sig kring förstagångsbesökarna i relation till återkommande besökare gissar jag att positionen som förstagångsbesökare i sig kan innebära en vis osäkerhet i hur man ska agera. Sökandet efter svar på frågor om hur man agerar på ett övertygande sätt på en specifik arena upptar säkert många tankar, vilket måhända inte är särskilt överraskande. Men det kan innebära en extra osäkerhet när denna kryddas med frågetecken gällande förväntningar på det egna beteendet, som hur den *goffmanska hängaren* ska utrustas för att den enskilde ska passa in och därigenom bana väg för ett lyckat framträdande.

Varför går man då ut för att träffa en partner? Med Goffmans glasögon kan begrepp som självbekräftelse eller att må bra, som väljs av många respondenter, ses som ett utslag för, eller upplevas som en konsekvens av ett lyckat framträdande, med positiva reaktioner som följd. Som ett godkännande från en partner, men också från omgivningen, från de vänner som utgör nätverket och teamet. I slutänden kan framträdandet fungera som en katalysator för att känna sig som en i gänget, en som hör till, i likhet med t.ex. Andersson (2008). I detta läge berörs ett område av mycket existentiell karaktär, en fråga om tillhörighet i egenskap av flockdjuret *homo sapiens*. Troligen är förståelsen för en sådan mekanism oerhört viktig för utvecklingen av metoder inom förebyggande arbete.

Att så många kan tänka sig ha sex inom så kort tid kan vara en fördel, i alla fall sett som en grund för interventioner inom det förebyggande arbetet. Detta faktum stod klart redan efter Pekskärmsrapporten. Tidigare forskning (t.ex. Traeen & Hovland, 1998; Marston & King, 2006; Ekstrand, 2008) visar nämligen att samhället befolkas av *föreställningar om kön och om renhet*, vilka sätter förnuft och rationellt tänkande ur spel, och här skulle dessa föreställningar kunna mötas.

Vidare kan man tänka sig att det för många är ”bråttom” att hitta den där partnern, att få den där bekräftelsen och att få lov att visa sig från sin mest önskvärda sida på den *främre scenen*, för att använda Goffmans terminologi. Det handlar sannolikt även här om existentiella behov, och det finns skäl att anta att där råder en längtan efter säkerhet och omtanke, vilket också är Traeens & Hovlands (1998) slutsats. Kanske hyser besökare som uppsöker arenor med mindre uttalad tillåtelse åt sexuell lust och njutning en större längtan, i alla fall om det handlar om en sexualitet bortom gängse normer och förväntningar. Eller så kan det bero på att tillåtelsen i sig minskar längtan, på samma sätt som Foucault (1976) talade om att talet om sexualitet till slut skulle eliminera densamma.

Äktenskapet är inte längre ett viktigt mål att sträva efter. Relationer människor emellan i Sverige ändras ständigt, vilket bland annat Forsberg (2006) konstaterar. Fenomenet *knullkompis* är med säkerhet inget nytt fenomen men i alla avseenden ett nytt begrepp, menar Forsberg. Öppenheten gentemot sex vid tillfälliga kontakter och en ökad öppenhet för kk-förhållanden är ett faktum i ett samhälle där synen på hur intima relationen ska formas är i omdaning (ibid.). Mot bakgrund av den här studiens resultat antar jag att längtan utgör en stark kraft i sökandet efter djupare mänskliga behov. Här blir sex ett medel, och här blir den dramatiska effekten ett moment i att skapa en trovärdig bild av sig själv, med ett yttersta syfte att få egen längtan stillad.

Det är på sin plats att fundera hur en kk-relation betraktas av respondenterna. Fungerar den som en ingång till en relation, förälskelse eller kärlek (jämför

Traeen & Hovland, 1998), eller handlar det om en prestation, som i sig skulle kunna vara utslag för *goffmansk cynism*? Det vill säga något man gör, kanske av skäl som köttlig njutning, eller som ett spel, med målsättningen att få fram den egna viljan och längtans tillfredsställelse. Möjligen är de som uttalat söker efter en kärleksrelation de som skulle kunna hamna bland de uppriktiga, men kan de därmed också göra sig själva mer sårbara, undrar jag? Finns där ett samband mellan sårbarhet och det där Spelet? Kan en kk-relation fungera som ett vaccin mot att bli sårad? Är detta ett uttryck för en goffmansk fasad?

Om man speglar resultaten från frågorna om sexteknik mot en teori, står det klart att scriptteorin (Simon & Gagnon, 1984) mycket väl skulle kunna lämpa sig för förståelsen av olika sexuella uttryckssätt och individers val av dessa. Möjligen kan scriptteorin betraktas som en pendang till Goffmans teori om vardagslivets dramatik genom att de studerade individerna har en bild eller en föreställning av hur sex ska gå till och vad som därmed kan fungera för att presentera en önskad bild alternativt skapa en effekt? Kan man utifrån resultaten anta att samlaget utgör en större osäkerhetsfaktor än t.ex. oralsex och än mer än kyssar/hängel, och därför oftare väljs bort? Min yrkesmässiga erfarenhet visar mig att många uttrycker oro för samlagssmärta, sviktande erektion och dysfunktioner kopplade till utlösning. Samlaget förefaller vara mer omgärdat av normer och föreställningar, om hur det ”borde vara”, till skillnad från oralsex eller kyssar. Därmed banas möjligen väg för rädsla att misslyckas vid säkrare sex (jämför Ekstrand, 2008), men också farhågor för misslyckande på ett mer djupliggande existentiellt plan – att misslyckas som man eller kvinna. Det återstår naturligtvis att se i framtida fördjupad forskning, men det går redan idag att se att de flesta ändå upplever samlaget som något positivt, i synnerhet det senaste samlaget (Häggström-Nordin, 2005 i Forsberg, 2006). Det kan tolkas som att självförtroende, erfarenhet och kanske också säkerhet i en längre relation förstärker de positiva upplevelserna. *Samlaget är i alla avseenden en vinnare* och en ofta icke ifrågasatt sexuell teknik, vilket blir tydligt redan i hur forskningen kring sexvanor är upplagd. I Forsberg (2007) framgår det att frågan om hur vanligt förekommande samlag är inte ställs med samma självklarhet som exempelvis frågan om oralsex förekomst. Metodologiskt sett är det av stor vikt att skärskåda denna ansats och undersöka eventuell bias.

Hur uppfattar respondenterna i denna studie att sex kommer att kännas? Trots ett ringa antal respondenter, är det ändå möjligt att anta att skillnader i kvinnors och mäns antaganden har ett samband med respektabilitet (t.ex. Forsberg, 2005; Andersson, 2008)? Möjligen, men det kräver en större population. En viktig iakttagelse handlar om att en del respondenter uppger att partnern och/eller situationen kan avgöra upplevelsen. Den dramatiska effekten beror enligt Goffman just på situationen och individerna i det sociala samspelet. En faktor skulle kunna handla om huruvida en partner uppfattas som ren eller oren, alternativt som en tillhörande krets eller nätverket. Kan den partner som uppfattas vara ”en ur den egna gruppen” också bringa mer positiva upplevelser, genom att individen t.ex. förmår att slappna av mer? Kan arenorna i så fall locka till sig en publik som är homogen, det vill säga karaktäriseras av liknande egenskaper och bakgrund, som kommer ur samma *kompartment* (Lewin, 2002)? Och var äger spelet om trovärdigheten rum? Kanske i lika hög grad i det sociala samspelet mellan individer som intrapsykiskt, i enlighet med scriptteorin.

Hur kommer det sig att tiden, i det här fallet en vecka, sänker förväntningarna? Kan man tala om respektabilitet som hinner i kapp, eller kanske om grusade förhoppningar och besvikelser som inte infriats? Eller ökar oron för att övertygande spel med tiden visar sig vara just ett spel och att resultaten här blir ett utslag för *eftertankens kranka blekhet*, när den som önskar sig vara uppriktig i själv verket uppfattar sig själv som oärlig? Eller är det så enkelt som att alkoholen lämnat kroppen och att världen ser annorlunda ut i nyktert tillstånd?

Det är tydligt att det råder en osäkerhet avseende respondenternas egna kunskaper och upplevelser om sina möjligheter att undvika sexuellt överförd smitta. Upplevelser av kunskap som ett användbart och begripligt verktyg, eller *kognitioners roll* vid val av säkrare sex, påverkas av normer och könsstereotyper. Det sociala samspelet innebär måhända en osäkerhet, vilket det höga antal svar som visar på ointresse eller de svar som inordnas under valalternativet ”annat”. Så länge ett socialt samspel styrs av spelregler som präglas av stereotypa föreställningar om kön eller renhet och hälsa, förväntningar på partners eller situationer har varje praktiker och forskare ett idogt arbete framför sig.

Frågorna är många och vittnar om svårigheterna att fånga riskfylld sexualitet. Att undersöka sexuella beteendemönster i nöjesetablissemangsmiljö är en utmaning. Jag tvingas inse och erkänna, både med viss sorg men också viss tillförsikt, att de metodologiska frågorna blev fler och större än jag räknat med, och att de måste diskuteras mycket ingående för att forskningen inom detta fält ska bringa klarhet. Det ställs höga krav på fungerande metoder för att parera de svårigheter som diskuteras tidigare i uppsatsen, och som jag konfronterats med redan under arbetet med Peksjärmsrapporten, gällande konstruktionen av frågeformulär, vid insamlingen av data, vid analysen av materialet. Jag är medveten om att jag bara är i ett inledningsskede av att närma mig dessa utmaningar och att många funderingar och diskussioner återstår. Hur ska man undersöka något som sker på ett numerärt stort antal platser, som omfattar många människor och som sker vid många tillfällen? Hur påverkas resultaten av miljöns karaktär, eller kanske miljöernas olika karaktärer? Hur undersöker man något som ligger i en framtid, om än en snar så ändå en framtid, som dessutom påverkas av yttre faktorer som alkohol och inre som föreställningar om sex och kön? Vilka teorier lämpar sig för att åskådliggöra beteendemönstren eller begripliggöra den komplexa sexualiteten med dess uttryck i den studerade miljön? Frågorna är många och frågorna är stora och mer forskning, med en levande och kreativ metodologisk och teoretisk diskussion, och en mixed mode design (Daneback, 2008) där kvalitativ och kvantitativ empiri går hand i hand, är i alla avseenden en nödvändighet.

Referenser

- Andersson, H. (2008). *Spelets regler – raggning & flirt på krogen*. Umeå: Boréa Bokförlag.
- Bellis, M.A; Hughes, K; Calafat, A; Juan M; Schnitzer S. (2009). *Relative Contributions of Holiday Location and Nationality to Changes in Recreational Drug Taking Behaviour: A Natural Experiment in the Balearic Islands*. *Europeans Addiction Research* 2009: 15: 78-86.
- Burr, V. (2003). *Social constructionism*. London/New York: Routledge.
- Djurfeldt, G; Larsson, R; Stjärnhagen, O. (2003). *Statistisk verktygslåda – en samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Daneback, K. (2008). *Webbenkäter som datafångstteknik*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Darrow, W; Biersteker, S; Geiss, T; Chevalier, K; Clark, J; Marrero, Y; Mills, V; Obiaja, K (2005). *Risky Sexual Behaviour Associated with Recreational Drug Use Among Men who have Sex with Men in an International Resort Area: Challenges and Opportunities*. *Journal of Urban Health: Bulletin of the New York Academy of Medicine*, Vol. 82, No. 4.
- Ekstrand, M. (2008). *Sexual risk taking: perceptions of contraceptive use, abortion, and sexually transmitted infections among adolescents in Sweden*. Uppsala: Uppsala Universitet.
- Eliasson, R. (1995). *Forskningsetik och perspektivval*. Lund: Studentlitteratur.
- Fernbrant, C (2005). *Sexuell och reproduktiv hälsa i Skåne - En kartläggning av aktörer och insatser*. Rapport Region Skåne: 2005:2.
- Forsberg, Margareta (2005). *Brunetter och blondiner, om ungdom och sexualitet i det mångkulturella Sverige*. Göteborg: Göteborgs Universitet, Institutionen för socialt arbete, 2005:1.
- Forsberg, M. (2006). *Ungdomar och sexualitet – en forskningsöversikt år 2005*. Stockholm: Statens Folkhälsoinstitut.
- Forsberg, M. (2007). *Ungdomars sexuella hälsa. Internationella kunskapssammanställningar och svenska erfarenheter av förebyggande arbete*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Forsyth, A. (2009). *'Lager, lager shouting': The role of music and DJs in nightclub disorder control*. *Adicciones*, 2009: Vol. 21, num. 4.
- Foucault, M. (1976). *Sexualitetens historia. 1. viljan att veta*. Hedemora: Gidlunds.

- Giddens, A. (1992). *Intimitetens omvandling, sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*. Lund: Nya Doxa.
- Gilje, N; Grimen, H. (1996). *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. Göteborg: Daidalos.
- Goffman, E. (2006). *Jaget och maskerna. En studie i vardagslivets dramatik*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.
- Gueguén, (2009). *Menstrual cycle phases and female receptivity to a courtship solicitation: an evaluation in a nightclub*. *Evolution and Human Behaviour* 30 (2009): 351-355.
- Herlitz, C. (2003). *Allmänheten och hiv/aids: kunskaper, attityder och beteenden 1987-2003* i M Forsberg (2005). *Ungdomar och sexualitet – en forskningsöversikt år 2005*, Stockholm: Statens Folkhälsoinstitut.
- Hesse, M; Tutenges, S (2008). *Gender Differences in Self-Reported Drinking-Induced Dinhibition of Sexual Behaviours*. *The American Journal on Addictions*: 17:293-297, 2008.
- Ibanez, G.E; Kurtz, S.P; Surratt, H.L; Inciardi, J.A (2010). *Correlates of Heterosexual Anal Intercourse Among Substance-Using Club-Goers*. *Archives of Sexual Behaviour*, Springer, 2010.
- Knutagård, H; Eriksson, N. (2006). *Säkrare sex i sexfrekventa kommersiella lokaler – för män som har sex med män*. Malmö: RFSL Rådgivningen Skåne: 2006:1.
- Lalander, P; Johansson, T. (1999). *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsdotter, S. (2009). *Som att slicka på en regnkappa. En kvantitativ studie av kvinnor som har sex med kvinnor och sexuellt överförbara sjukdomar/säkrare sex*. Magisteruppsats, Hälsa och Samhälle, Malmö Högskola.
- Lewin, Bo (2002). "Sexualiteten som social konstruktion" i Lundberg, P.O (red. 2002). *Sexologi*. Stockholm: Liber AB.
- Marston, C; King, E. (2006). *Factors that shape young people's sexual behaviour a systematic review*. *The Lancet*: Vol 368, November 4, 2006.
- Månsson, S-A. (2003). "Att ta gestalt i den andre". I: Meeuwisse, A. & Swärd, H., *Den ocensurerade verkligheten*. Reportage, bild och undersökningar. Stockholm: Carlssons
- Nationalencyklopedin, sextonde bandet (1995). Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker.
- Ohlsson, L.B; Swärd, H. (1994). *Ungdom som samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur.

- Prop. 05/06:60. *Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar*. Regeringskansliet: Socialdepartementet.
- Rapport Region Skåne (2009). *Några erfarenheter kring pekskärmen som metod i offentliga miljöer*. Region Skåne 2009:3.
- Reingle, J; Thombs, D.L; Weiler, R.M; Dodd, V.J; O'Mara, R; Pokorny, S.B (2010). *An Exploratory Study of Bar and Nightclub Expectancies*. Journals of American College Health: Vol. 57, No. 6.
- Repstad, P. (1998). *Sociologiskt perspektiv i vård, omsorg och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Robson, C. (1999). *Real world research. A resource for social scientists and practitioner-researchers. Second edition*. Oxford UK & Cambridge USA: Blackwell.
- Ross, M.W. and Williams, M.L. (2001). *Sexual behavior and illicit drug use*. Annual Review of Sex Research: 2001, 12, 290-310.
- Simon, W; J.H. Gagnon (1984). "Sexual scripts" i *Culture, society and sexuality – a reader* (ed Parker, R & Aggleton P). London and New York: Routledge.
- Social Research Association - Ethical Guidelines (2003)
- SOU 2004:13. *Samhällets insatser mot hiv/STI - att möta förändring*. Stockholm, Regeringskansliet, 2005.
- Tikkanen, R. (2003). *Sex och risktagande* i Kondomboken (2003), RFSU.
- Tikkanen, R.; Månsson, S-A.; Daneback, K; Eriksson, N. (2006). *MSM-enkäten 2006, en översiktlig resultatpresentation*. Malmö: Malmö Högskola.
- Tikkanen, R. (2008). *Person, relation och situation. Riskhandlingar, hivtest och preventiva behov bland män som har sex med män*. FoU-rapport 2008:1, Hälsa och samhälle, Malmö högskola.
- Traeen, B.; Hovland, A. (1998). *Games people play. Sex, alcohol and condom use among urban Norwegians*. Contemporary Drug Problems: 1998, 25 (Spring), 3-48.
- Trost, J. (2001). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.
- UngKAB09 – Forskningsplan (2009). *UngKAB09 – en enkätstudie om unga och sexualitet*. Göteborgs universitet: Institutionen för socialt arbete
- Von Sadovszky, V (2008). *Preventing Women's Sexual Risk Behaviours During Travel*. Journal of Obstetric, Gynecologic and Neonatal Nurses: 2008, 37, 516-524.
- Weinhardt, L S.; Carey, M P.; Johnson, B T.; Bickham, N L. (1999). *Effects on HIV Counselling and Testing on Sexual Behavior: A Meta-Analytic Review of*

Published Research, 1985-1997. America Journal of Public Health: 1999; 89:1397-1405.

Wolitski, R J.; MacGowan, R J.; Higgins, D L.; Jorgensen, C M.; (1997). *The Effects of HIV Counselling and Testing on Risk-Related Practices and Help-Seeking Behavior*. AIDS Education and prevention: 9 Supplement B, 52-67, 1997, The Guilford Press.

Webblänkar:

<http://www.smittskyddsinstitutet.se/presstjanst/pressmeddelanden-och-pressinbjudningar/2007/klamydiaspridningen-maste-stoppas/>, 2010-02-18.

<http://www.smittskyddsinstitutet.se/statistik/klamydiainfektion/?t=age#statistics-nav>, 2010-02-18.

<http://www.skane.se/pages/225745/pektdator%20webb%202.pdf>, 2010-11-21

<http://www.codex.vr.se/>, 2010-11-21

Bilagor

Enkät (råmaterial)

Informations- och samtyckesbrev under fas 1 (Pekskärmsprojektet)

HT : Persondata

[1 - Enkel] : Kön

1. Kvinna
2. Man
3. Annat

HT : Persondata

[2 - Nummer] : Ålder

0-100

HT : Persondata

[3 - Enkel] : Bostadsort

1. Malmö
2. Annan skånsk kommun
3. Annan svensk kommun
4. Annat nordiskt land
5. Annat land utanför Norden

HT : Persondata

[4 - Enkel] : Högsta utbildning

1. Grundskola
2. Gymnasieskola
3. Universitet/Högskola
4. Annan utbildning

HT : Persondata

[5 - Enkel] : Sexuell läggning

1. Hetero
2. Bi

Fortsättning

HT : Frågor angående ditt besök på platsen

[10 - Enkel] : Är det första gången du besöker platsen?

1. Ja
2. Nej

Villkor : fråga 10 svarsalt. 2

HT : Frågor angående ditt besök på platsen

[11 - Enkel] : Jag har besökt platsen tidigare och besöker platsen...

1. mycket ofta
2. ofta
3. ibland
4. sällan

Villkor : fråga 10 svarsalt. 1

HT : Frågor angående ditt besök på platsen

[12 - Flerval] : Mina förväntningar på första besöket är att...

1. umgås med vänner
2. träffa nya människor i allmänhet
3. dansa
4. dricka alkohol
5. träffa någon att bli förälskad i
6. träffa en sexpartner
7. träffa någon för ett förhållande
8. annat

Villkor : fråga 12 svarsalt. 8

HT : Frågor angående ditt besök på platsen

[13 - Fritext] : Vilka mer förväntningar har du på första besöket...

Villkor : fråga 10 svarsalt. 2

HT : Frågor angående ditt besök på platsen

[14 - Flerval] : Mina förväntningar på besöket är att...

1. umgås med vänner
2. träffa nya människor i allmänhet
3. dansa
4. dricka alkohol
5. träffa någon att bli förälskad i
6. träffa en sexpartner
7. träffa någon för ett förhållande
8. annat

Villkor : fråga 14 svarsalt. 8

3. Homo

4. Annat

HT : Persondata

[6 - Enkel] : Relationsstatus

1. Singel / Ensamstående
2. Sambo
3. Särbo
4. Gift / Partnerskap
5. Änka / Änkling
6. Älskare / Älskarinna / KK
7. Annat

Villkor : fråga 6 svarsalt. 7

HT : Persondata

[7 - Fritext] : Vilken är din relationsstatus?

HT : Persondata

[8 - Enkel] : När jag har sex med andra, har jag det med...

1. män
2. kvinnor
3. både kvinnor och män
4. annat alternativ

HT : Persondata

[9 - Fritext] : När jag har sex med andra, har jag det med...

HT : Frågor angående ditt besök på platsen
[15 - Fritext] : Vilka mer förväntningar har du på besöket...

HT : Att träffa en partner för förälskelse, sex eller förhållande
FT : OBS. Välj sista alternativet om frågan inte är relevant för dig i allmänhet
[16 - Enkel] : Hur lätt har du för att träffa partners för förälskelse, sex eller förhållande?
1. Mycket lätt
2. Ganska lätt
3. Ganska svårt
4. Mycket svårt
5. Har aldrig haft partner för förälskelse, sex eller förhållande
6. Frågan är inte relevant för mig i allmänhet

HT : Att träffa en partner för förälskelse, sex eller förhållande
FT : 1 = absolut säker på att du inte kommer att träffa någon*10 = absolut säker på att du kommer att träffa någon*Välj nedersta knappen om frågan inte är relevant för dig
[17 - Okänd] : Bedöm sannolikheten att du kommer att träffa någon att bli förälskad i, en sexpartner eller någon för ett förhållande ikväll (skala 1-10)
1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10
11. Frågan är inte relevant för mig

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11
HT : Att träffa en partner för förälskelse, sex eller förhållande
[18 - Fritext] : Motivera varför du gör den bedömningen av sannolikheten att träffa någon ikväll

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11
HT : Att träffa en partner för förälskelse, sex eller förhållande
FT : Markera det eller de svarsalternativ som passar bäst in på dig
[19 - Flerval] : När jag går ut och vill träffa en partner, är det för att jag...
1. vill ha sex
2. är kåt
3. brukar för det mesta träffa kärleks- eller sexpartners ute
4. gör att jag mår bra
5. inte kan låta bli
6. behöver det för självbekräftelse
7. status
8. man förväntas träffa någon för förälskelse eller sex här
9. annat

Villkor : fråga 19 svarsalt. 9
HT : Att träffa en partner för förälskelse, sex eller förhållande
[20 - Fritext] : Av vilken annan anledning vill du träffa en partner?

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11
HT : Plats för sex
[21 - Flerval] : När jag väl har träffat en partner vill jag att vi har sex...
1. direkt på plats
2. efter att vi kommit till hemmet eller hotellrummet
3. senare i natt
4. imorgon
5. vid ett annat tillfälle
6. ytterligare en annan plats
7. annat

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11
HT : Plats för sex
[22 - Fritext] : Kommentera ditt/dina val på föregående fråga:

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11
HT : Vad kommer att hända sen?
[23 - Enkel] : När jag har träffat en partner vill jag oftast att vi bara har sex vid ett enda tillfälle
1. Ja
2. Nej

Villkor : fråga 23 svarsalt. 2

HT : Vad kommer att hända sen?

[24 - Flerval] : När jag har träffat en partner hoppas jag på följande

1. kk-relation
2. kärleksrelation
3. giftermål/partnerskap
4. familjebildning
5. annat

Villkor : fråga 24 svarsalt. 5

HT : Vad kommer att hända sen?

[25 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Vad är det du hoppas på när du träffat en partner?

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Tankar kring sex i allmänhet

[26 - Enkel] : Jag vet _____ på vilket sätt jag vill ha sex

1. alltid
2. oftast
3. ibland
4. sällan
5. aldrig

Villkor : fråga 26 svarsalt. 1,2,3,4

HT : Tankar kring sex i allmänhet

[27 - Enkel] : Jag vet på vilket sätt jag vill ha sex för att...

1. jag brukar ha sex på det/dessa sätt
2. jag vill ha sex på det/dessa sätt
3. jag antar att man ska ha sex på ett visst sätt
4. mina tidigare partners har velat ha sex på det/dessa sätt
5. jag har sett det på film/TV/tidning
6. annat

Villkor : fråga 27 svarsalt. 6

HT : Tankar kring sex i allmänhet

[28 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Varför vet du på vilket sätt du vill ha sex?

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Tankar kring sex i allmänhet

[29 - Flerval] : Tidigare har jag allra mest haft...

1. samlag
2. oralsex
3. analsex
4. petting/förspel
5. kyssar/hångel
6. ömsesidig stimulering med händer
7. annat

Villkor : fråga 29 svarsalt. 7

HT : Tankar kring sex i allmänhet

[30 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Tidigare har jag allra mest haft...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande

[31 - Flerval] : Jag vet att vi kommer att ha...

1. samlag
2. oralsex
3. analsex
4. petting/förspel
5. kyssar/hångel
6. ömsesidig stimulering med händer
7. nej - jag vet inte
8. det beror på partnern
9. det beror på situationen
10. annat

Villkor : fråga 31 svarsalt. 10

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande

[32 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag vet att vi kommer att ha...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande

[33 - Flerval] : Jag vet att vi INTE kommer att ha...

1. samlag
2. oralsex
3. analsex

4. petting/förspel
5. kyssar/hängel
6. ömsesidig stimulering med händer
7. nej - jag vet inte
8. det beror på partnern
9. det beror på situationen
10. annat

Villkor : fråga 33 svarsalt. 10

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[34 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag vet att vi INTE kommer att ha...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[35 - Flerval] : Jag förväntar mig att sex kommer att kännas...

1. skönt
2. häftigt
3. behagligt
4. roligt
5. glatt
6. känslösamt
7. tråkigt
8. motvilligt
9. ledsamt
10. obehagligt
11. vet inte
12. det beror på partnern
13. det beror på situationen
14. annat

Villkor : fråga 35 svarsalt. 14

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[36 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag förväntar mig att sex kommer att kännas...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[37 - Flerval] : Direkt efteråt kommer det att kännas...

1. skönt
2. häftigt
3. behagligt
4. roligt
5. glatt
6. känslösamt
7. motvilligt
8. ledsamt
9. obehagligt
10. tomt
11. vet inte
12. det beror på partnern
13. det beror på situationen
14. annat

Villkor : fråga 37 svarsalt. 14

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[38 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Direkt efteråt kommer det att kännas...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[39 - Flerval] : En vecka senare kommer det att kännas...

1. skönt
2. häftigt
3. behagligt
4. roligt
5. glatt
6. känslösamt
7. motvilligt
8. ledsamt
9. obehagligt
10. vet inte
11. det beror på partnern
12. det beror på situationen
13. annat

Villkor : fråga 39 svarsalt. 14

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande
[40 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. En vecka senare kommer det att kännas...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

FT : 1 = kan inget*10 = kan allt som jag behöver kunna

[41 - Betyg] : Jag kan tillräckligt om olika sätt att ha sex (skala 1-10)

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

FT : Välj det eller de alternativ som stämmer in på dig

[42 - Flerval] : Hur har du fått kunskap om olika sätt att ha sex?

1. Jag har fått bra sexualundervisning
2. Jag pratar mycket med kompisar och vänner
3. Jag har diskuterat sex med en kurator
4. Jag läser böcker och tidningar om sex
5. Jag söker rådgivning om sex på Internet via tex frågelådor
6. Jag porrsurfar och lär mig på så sätt om sex
7. Jag har skaffat mig tillräcklig erfarenhet
8. Annat

Villkor : fråga 42 svarsalt. 8

[43 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. På vilket annat sätt har du fått kunskap om olika sätt att ha sex?

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

FT : 1 = inte alls*10 = fullständigt

[44 - Betyg] : Jag kommer att kunna påverka på vilket sätt vi ska ha sex (skala 1-10)

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

[45 - Flerval] : Jag kommer att kunna påverka på vilket sätt vi har sex för att...

1. sex är lätt att prata om
2. det är lätt att ställa krav
3. jag vet vad jag vill
4. det är oviktigt vad partnern vill
5. jag kommer att ha druckit alkohol
6. Vet inte
7. Jag vill inte svara på frågan
8. Annat

Villkor : fråga 45 svarsalt. 8

[46 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag kommer att kunna påverka på vilket sätt vi har sex för att...?

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

FT : 1 = inte alls*10 = fullständigt

[47 - Betyg] : Jag bryr mig om vad andra i min omgivning tycker om olika sätt att ha sex (skala 1-10)

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

[48 - Flerval] : Jag bryr mig om vad andra i min omgivning tycker om olika sätt att ha sex för att...

1. sex är svårt att prata om
2. det är svårt att ställa krav vid sex
3. jag inte vet vad jag vill
4. jag inte vet vad partnern vill
5. men det är oviktigt
6. jag kommer att ha druckit alkohol
7. Jag vet inte vad jag ska svara på frågan
8. Jag vill inte svara på frågan
9. Annat

Villkor : fråga 48 svarsalt. 8

[49 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag bryr mig om vad andra i min omgivning tycker om olika sätt att ha sex för att...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Skydd mot sexuellt överförda infektioner, även kallade könssjukdomar

[50 - Enkel] : Jag brukar _____ tänka på att minska riskerna att smittas av en könssjukdom

1. alltid
2. oftast
3. ibland
4. sällan
5. aldrig

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande

[51 - Enkel] : Jag kommer att minska riskerna att smittas av en könssjukdom

1. Ja
2. Nej

Villkor : fråga 51 svarsalt. 1

HT : Anta att du kommer att träffa en partner ikväll för förälskelse, sex eller förhållande

[52 - Flerval] : Vilken könssjukdom tänker du oftast på i så fall?

1. Klamydia
2. HIV
3. Gonorré
4. Herpes
5. Kondylom
6. Syfilis
7. Annan

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

[53 - Enkel] : Har du en könssjukdom idag?

1. Ja
2. Nej
3. Vet inte

Villkor : fråga 53 svarsalt. 1

[54 - Flerval] : Vilken könssjukdom har du?

1. Klamydia
2. HIV
3. Gonorré
4. Herpes
5. Kondylom
6. Syfilis
7. Annan

Villkor : fråga 53 svarsalt. 2,3

[55 - Enkel] : Har du någon gång haft en könssjukdom?

1. Ja
2. Nej
3. Vet inte

Villkor : fråga 51 svarsalt. 1

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[56 - Enkel] : Jag kommer i så fall att...

1. använda kondom
2. tillämpa annan säkrare-sex-teknik
3. både och

Villkor : fråga 51 svarsalt. 1

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[57 - Enkel] : Vad är troligast?

1. Jag kommer att föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik
2. Jag tror att min partner kommer att föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik

Villkor : fråga 57 svarsalt. 1

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[58 - Flerval] : Jag kommer att kunna föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik för att...

1. sex är lätt att prata om
2. det är lätt att ställa krav
3. jag vet vad jag vill
4. det är oviktigt vad partnern vill
5. jag kommer att ha druckit alkohol
6. Vet inte
7. Jag vill inte svara på frågan
8. annat

Villkor : fråga 58 svarsalt. 8

[59 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag kommer att kunna föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik för att...

Villkor : fråga 57 svarsalt. 2

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[60 - Flerval] : Jag tror att min partner kommer att föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik för att...

1. sex är lätt att prata om
2. det är lätt att ställa krav
3. jag vet vad jag vill
4. det är oviktigt vad partnern vill
5. jag kommer att ha druckit alkohol
6. Vet inte
7. Jag vill inte svara på frågan
8. annat

Villkor : fråga 60 svarsalt. 8

[61 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag tror att min partner kommer att föreslå kondom eller annan säkrare-sex-teknik för att...

Villkor : fråga 51 svarsalt. 2

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[62 - Enkel] : Vad är troligast?

1. Jag kommer INTE att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik
2. Jag tror att min partner INTE kommer att vilja använda kondom eller annan säkrare-sex-teknik

Villkor : fråga 62 svarsalt. 1

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[63 - Flerval] : Jag kommer INTE att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att...

1. det är svårt att prata om
2. det är svårt att ställa krav
3. jag inte vet vad jag vill
4. jag inte vet vad partnern vill
5. det är oviktigt
6. jag kommer att ha druckit alkohol
7. Vet inte
8. Jag vill inte svara på frågan
9. annat

Villkor : fråga 63 svarsalt. 9

[64 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag kommer INTE att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att...

Villkor : fråga 62 svarsalt. 1

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[65 - Flerval] : Jag kommer INTE att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att det är...

1. pinsamt
2. avtändande
3. avbrott
4. då misstänker jag den/de andra
5. jag/partnern riskerar att tappa ståendet
6. då föregår jag vad som kommer att hända
7. annat

Villkor : fråga 65 svarsalt. 7

[66 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag kommer INTE att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att det är...

Villkor : fråga 62 svarsalt. 2

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[67 - Flerval] : Min partner kommer inte att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att...

1. det är svårt att prata om
2. det är svårt att ställa krav
3. jag inte vet vad jag vill
4. jag inte vet vad partnern vill
5. det är oviktigt
6. jag kommer att ha druckit alkohol
7. Vet inte
8. Jag vill inte svara på frågan
9. annat

Villkor : fråga 67 svarsalt. 9

[68 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Min partner kommer inte att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att...

Villkor : fråga 62 svarsalt. 2

HT : Anta att du kommer att träffa någon ikväll, och att ni kommer att ha sex

[69 - Flerval] : Min partner kommer inte att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att det är...

1. pinsamt
2. avtändande
3. avbrott
4. då kommer han/hon känna sig misstänkt
5. jag/partnern riskerar att tappa ståndet
6. han/hon vill nog inte föregå vad som kommer att hända
7. annat

Villkor : fråga 69 svarsalt. 7

[70 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Min partner kommer inte att vilja använda kondom eller tillämpa annan säkrare-sex-teknik för att det är...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

FT : 1 = inte alls*10 = fullständigt

[71 - Betyg] : Jag känner till smittvägar

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

FT : 1 = inte alls*10 = fullständigt

[72 - Betyg] : Jag känner till kondomer och andra preventivmedel

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9
10. 10

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

FT : 1 = inte alls*10 = fullständigt

[73 - Betyg] : Jag känner till sätt hur jag undviker smitta vid sex

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9

10. 10

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

[74 - Flerval] : Om jag kan för lite beror det på...

1. bristande information
2. ointresse
3. att det inte går att ha koll på allt
4. rädsla att misstänkas ha en sjukdom
5. jag kan bedöma om partnern har en infektion eller inte
6. annat

Villkor : fråga 74 svarsalt. 6

[75 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Om jag kan för lite beror det på...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

[76 - Flerval] : Jag behöver mer kunskap om...

1. smittvägar
2. kondomer och andra preventivmedel
3. sätt hur jag undviker smitta vid sex
4. annat

Villkor : fråga 76 svarsalt. 4

[77 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag behöver med kunskap om...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

[78 - Flerval] : Jag vet redan idag att jag kan skaffa mer kunskap via...

1. hemsidor
2. en organisation som RFSU eller RFSL
3. ungdomsmottagning
4. hud- eller köns mottagning
5. vänner/kompisar
6. tidningar/tidskrifter
7. annat

Villkor : fråga 78 svarsalt. 7

[79 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag vet redan idag att jag kan skaffa mer kunskap via...

Villkor : fråga 17 svarsalt. <11

HT : Att undvika könssjukdomar

[80 - Flerval] : Jag skulle lära mig mer om jag fick...

1. mer information
2. fördjupad information
3. samtal med en professionell
4. dryfta strategier och förhållningssätt, så att jag kan agera förnuftigare
5. annat

Villkor : fråga 80 svarsalt. 5

[81 - Fritext] : Du angav annat på föregående fråga. Jag skulle lära mig mer om jag fick...

Till dig som deltar i den här undersökningen

SYFTE

Malmö Högskola bedriver ett projekt där vi utvecklar arenabaserade insamlingsmetoder för att undersöka bl.a. sexvanor och relationsmönster. Kunskapen är viktig för att utveckla förebyggande arbete och identifiera nya trender och beteendemönster.

VAD ÄR DET VI GÖR HÄR IKVÄLL?

Under denna kväll vill vi prova pekdatorn i sitt rätta sammanhang, under en vanlig kväll då människor går ut och har roligt och där vi kan anta att några individer också kommer att träffa partners för förälskelse, sex eller förhållande.

VAD HÄNDER SEN?

Vi kommer efter datainsamlingen att analysera metodens styrkor och svagheter i nöjessammanhanget. Även svaren från gästerna kommer att analyseras och därefter användas i en analys och presenteras i form av ny kunskap – vanor kring sex, förälskelse och relationer samt tankar kring säkrare sex. TACK!

Jack Lukkerz, projektledare
Tel 0768-541137, e-post: jack.lukkerz@mah.se